PÉNZÜGYMINISZTÉRIUM

SZIGORÚAN TITKOS!

Készült 80 példányban

80 példány

JELENTÉS

AZ 1961. ÉVI ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉS VÉGREHAJTÁSÁRÓL

BUDAPEST, 1962

JELENTÉS

AZ 1961. ÉVI ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉS VÉGREHAJTÁSÁRÓL

BUDAPEST, 1962

I.

Az 1961. évi gazdálkodás

Népgazdaságunk az 1961. év folyamán a második ötéves terv fő célkitüzéseinek megfelelően fejlődött. A szocialista ipar termelése az előző évit 1o,9 %-kal, a tervezettet 3,3 %-kal haladta meg. A termelés növekedésének több mint kétharmada a termelékenység emelkedéséből adódott, amelynek egyik döntő tényezője az volt, hogy a müszaki intézkedésekkel egybehangolva megtörtént az elavult munkanormák kiigazitása. Csökkentek a termelés ráforditásai: az állami iparban a termelési költségek szinvonala az előző évinél 2,2 %-kal, a tervezettnél o,2 %-kal alacsonyabb volt.

A mezőgazdaság szocialista átszervezése lényegében befejeződött: a szocialista szektor részaránya az év végén elérte az ország szántóterületének 96 %-át. A fokozatosan fejlődő nagyüzemi gazdálkodás eredményeként a mezőgazdaság 1961. évi teljes termelése - a rendkivüli aszály ellenére - csaknem elérte az előző évit; ez azonban a tervezettnél 8 %-kal kisebb volt. A lakosság ellátása az alapvető élelmiszerféleségekből kielégitő volt, s csak egyes cikkekből voltak az év során kisebb, átmeneti ellátási nehézségek.

Az ipar az előirányzottnál nagyobb, a mezőgazdaság pedig az aszály következtében jóval kisebb mértékben járult hozzá a nemzeti jövedelemhez, igy a nemzeti jövedelem - előzetes számitások szerint - mintegy 6 %-kal nőtt a tervezett 7 % helyett. A reálbér és a bérből élők reáljövedelme a tervezett 1,8-2 %-os emelkedéssel szemben lényegében az előző évi szinvonalon maradt, mert az átlagbérek a tervezettnél kisebb mértékben növekedtek és egyes, a szabadpiaci áralakulással összefüggő élelmiszerárak emelkedtek. Hasonlóan alakult a parasztság egy

főre jutó fogyasztásának reálértéke is. Mindezek következtében a lakosság fogyasztási alapja az előző évhez képest csak mérsékelten, 1,5-2 %-kal nőtt.

A nemzeti jövedelemből az állóalapok növelésére jutó rész - nagyjából a tervben előirt mértékben - mintegy 13 %-kal kevesebb volt, mint az 1960. évben. Az 1961. év folyamán a rendelkezésre álló különböző erőforrásokból beruházásokra közel annyit forditottak, mint amennyivel a terv számolt. Ezen belül a központi fedezetből megvalósuló állami beruházások terve 97,3 %-ra teljesült.

A nemzeti jövedelemből a forgóalapok növelésére jutó rész /készletek és a befejezetlen beruházások állománykülönbözete/ mintegy 45-47 %-kal magasabb volt az előző évinél. Ezen belül szembetünő az állami vállalatok készleteinek nagyarányu növekedése /11,6 milliárd forint/, amely a tervezettet /6,5 milliárd forint/ és az előző évit is /7 milliárd forint/ jelentősen meghaladta. A népgazdaság készleteinek növekedése az 1961. évben a nemzeti jövedelem 8,5 %-át kötötte le /1959. évben 2,3 %-át, 1960. évben 5,4 %-át/. Különösen figyelemre méltó az, hogy a termelő, elsősorban ipari vállalatok nagymértékü készletfelhalmozása mellett az előző évekhez képest igen jelentős volt a készletezői, valamint a bel- és külkereskedelmi készletek növekedése. A tapasztalatok szerint az 1961. évi készletnövekedés okai a vállalati készletgazdálkodás, a kooperáció hiányosságai mellett elsősorban a megváltozott felhasználási arányokhoz megfelelő gyorsasággal alkalmazkodni nem tudó ipari termelési szerkezetben és gyártmányösszetételben keresendők.

Az 1961. évben alapvető célkitüzés volt a külkereskedelmi és nemzetközi fizetési helyzet megszilárditása. Az iparban termelt többletek elősegitették e feladat megoldását. Ennek eredményeképpen a külkereskedelmi mérleg a tervezettnél nagyobb aktivummal zárult.

A vázolt gazdasági folyamatok tükröződnek a főbb pénzügyi mérlegekben is. Az állami költségvetés összes bevételei és kiadásai nagyjából az eredeti

előirányzatnak megfelelően alakultak, belső arányai azonban - döntően a készletnövekedés miatt - a tervezetthez képest eltolódtak. A lakosság készpénzbevételei és kiadásai elmaradtak a tervezettől, a forgalomban lévő bankjegy mennyisége mérsékelten emelkedett és kismértékben lelassult a lakosság takarékbetétállományának növekedési üteme. A nemzetközi fizetési mérleg globálisan egyensulyban volt: a devizahelyzet a szocialista országok viszonylatában mind az előző évhez, mind a tervezetthez képest javult. A tőkés fizetési mérleg passzivuma számottevően nőtt, ennek mértéke azonban nem haladta meg a tervezettet.

x x x

A költségvetés végrehajtása a következő:

Főösszeg	1961. évi előirányzat	1961. évi teljesités
	millió forintban	
Bevétel	75.987,5	76.211,1
Kiadás	75.724,5	75.735,2
Bevételi többlet	263,o	475,9

Az 1961. év elején egyes termékek /belföldi és import gépek, müanyagok, stb./ termelői ára csökkent, ami a költségvetés bevételeit és kiadásait egyaránt érintette, emiatt azonban a költségvetés egyensulyi helyzete nem változott.

A költségvetés előirányzataihoz képest a főbb bevételek és kiadások alakulásáról az alábbiakban lehet számot adni.

Az állami vállalatok forgalmi adó befizetéséből az eredeti előirányzathoz képest mutatkozó többlet /1,6 milliárd forint/, valamint a nyereségbefizetés-

nél jelentkező lemaradás /3,7 milliárd forint/ csaknem teljes egészében a termelői árakban bekövetkezett változásokkal függ össze. A termelési tervek tulteljesitése, valamint a termelési és forgalmi költségek tervezettet meghaladó csökkenése a vállalatok 1961. évi költségvetési befizetésében azért nem jut kifejezésre, mert a termelés, az áruforgalom, valamint a pénzforgalom közötti időbeli eltolódás miatt a többlet pénzügyi rendezésére csak az 1962. évben került sor.

A vállalatok az 196o. évi gazdálkodásukból származó nyereségük utólagos rendezése folytán a tervezettnél közel 89o millió forinttal többet fizettek be a költségvetésbe.

A szövetkezetek forgalmi és jövedelemadó, valamint illetményadó befizetésének többlete 421 millió forint. A termelőszövetkezetek hosszu- és középlejáratu hiteltartozásainak törlesztése az előirányzott 45o millió forinttal szemben 512 millió forint.

A lakosságtól eredő adóbevételek 369 millió forinttal meghaladták az előirányzatot. A terven felüli bevétel főleg a borforgalmi adónál, az illetékeknél és a földadónál mutatkozik.

A költségvetés egyéb befizetései az előirányzatnál 572 millió forinttal magasabbak.

A költségvetés beruházási kiadásai kereken 1.76o millió forinttal alacsonyabbak a tervezettnél. Ennek oka a termelői árak csökkenése mellett egyrészt a központi fedezetből megvalósuló állami beruházások tervének némi lemaradása, másrészt az évek közötti pénzügyi áthuzódások különbözetének a tervezettől eltérő alakulása.

A hosszu- és középlejáratu hitelek összege is alacsonyabb volt az előirányzatnál, amiben az árváltozásokon tul az játszott szerepet, hogy év közben a szövetkezeti lakásépités előirányzatának egy részét állami lakásépitésre

csoportositották át, emellett a takarmányellátási nehézségek miatt a termelőszövetkezetek állatvásárlásra a tervezettnél kevesebb középlejáratu hitelt vettek igénybe.

Az 1961. évi költségvetés az üzemviteli hitelek által finanszirozott készletek tervezett növekedésével összhangban Hitelfedezeti Alapra 5,9 milliárd forintot irányzott elő azzal, hogy az év során felszabaduló, arra alkalmas eszközöket a külkereskedelmi és fizetési mérleg javitására forditsuk. Az elmult évben az üzemviteli hitelek állománya a tervezettnél nagyobb mértékben nőtt, ami jelzi, hogy fenti célkitüzést nem sikerült megvalósitani. A költségvetésben Hitelfedezeti Alap cimén lo milliárd forint került elszámolásra.

A vállalatok pénzellátására az előirányzatnál 759 millió forinttal kevesebbet forditottak. Az alacsonyabb teljesités részben az árváltozások, részben az évek közötti pénzügyi áthuzódások következménye.

A közületi kiadások együttesen nagyjából a tervezettnek megfelelően alakultak.

A költségvetés nemzetközi kötelezettségekre az előirányzatnál többet forditott, amiben több tényező játszott közre. Egyrészt baráti viszonylatban később esedékes törlesztések előrehozására, másrészt uj hitelek folyósitására került sor, amit részben ellensulyozott egyes esedékes kötelezettségek törlesztésének elhalasztása és bizonyos hitelnyujtások felfüggesztése, illetve törlése.

Mindent egybevetve, az állami költségvetés bevételi és kiadási főösszege lényegében terv szerint alakult, a kiadások belső arányai azonban - egyes vonatkozásokban kedvezőtlen irányban - eltértek a tervezettől.

II.

Bevételek

Az 1961. évi költségvetés bevételeinek 8o %-a az állami vállalatok befizetéseiből származott.

Az állami vállalatok különböző jogcimeken kereken 61 milliárd forintot fizettek be az állami költségvetésbe. Az egyes évek közötti jelentős pénzügyi áthuzódások miatt a tényleges befizetések összegéből nem itélhető meg reálisan a vállalatok gazdálkodása, ezért a továbbiakban az 1961. évi vállalati mérlegbeszámolók összesitett adatai alapján számolunk be a költségvetést megillető vállalati kapcsolatok alakulásáról.

A forgalmi és egyéb adók összege az 196o. évinél 13,5 %-kal, az árváltozásokkal módositott előirányzatnál pedig 2,8 %-kal volt több. Az előző évihez mért többlet döntően az iparban keletkezett és a termelés emelkedésével arányosan jött létre. A könnyü- és élelmiszeripari termékek termelési részarányának csökkenése miatt a forgalmi adó átlagkulcsok az ipar szintjén mérséklődtek. A felvásárlás területén a felvásárlási árak egy részének a növekedése miatt a forgalmi adó csökkenés /245 millió forint/ mellett az árkiegészités is emelkedett /381 millió forint/. Ezt azonban a közlekedés alacsonyabb árkiegészitése ellensulyozta.

A vállalati eredmény /veszteséggel és dotációval csökkentett nyereség/ 38,1 milliárd forintot tett ki, amely az előző évit kereken 4,5 milliárd forinttal /13,4 %-kal/, a módositott tervet pedig 1,9 milliárd forinttal /5,2 %-kal/ haladta meg. Az előző évi teljesitéssel szemben mutatkozó többlet döntő részben az iparban /3,7 milliárd forint/ jött létre, mig az épitőipar és a közlekedés nyeresége csökkent.

Az állami költségvetést az 1961. évi vállalati gazdálkodás eredményéből

összesen 35,5 milliárd forint illeti meg. Ebből 31 milliárd forint ténylegesen befolyt az 1961. évi költségvetésbe, a fennmaradó 4,5 milliárd forint befizetésére pedig az 1962. év folyamán került sor.

A vállalatok az 1961. évi nyereségből - az anyagi érdekeltség különböző jogcimein - 2.61o millió forintot tarthattak vissza. Bár a vállalatok 1961. évi pénzügyi eredményei magasabbak az előző évinél, a visszatartás összege 331 millió forinttal alacsonyabb, mint az 196o. évi. A csökkenés főleg a nyereségrészesedés vonatkozásában - az iparban, a közlekedésben, valamint a belkereskedelemben - jelentkezett. Ezt az iparban a feltételek kialakitásánál a számitásba vettnél alacsonyabb költségszintcsökkenés és a részesedési kulcsok 1961. évi átmeneti mérséklése, a közlekedésben pedig a teljesitmények növekedésének alacsonyabb üteme és a költséggazdálkodás problémái okozták.

Az állami iparvállalatok 1961. évi eredménye az előző évihez képest 3.744 millió forinttal, a módositott tervhez képest 573 millió forinttal /2,3 %-kal/ javult. Az eredménytöbblet döntő része a termelési költségek csökkenéséből származott. A vállalati eredmény növekedésének összege az előző évihez képest mérséklődött. Ez részben az árváltozások eredménycsökkentő hatására, másrészt arra vezethető vissza, hogy a termelés növekedése és a költségszint csökkenése alacsonyabb mértékü volt az 196o. évinél.

Az állami ipar 1961. évi termelési tervét tulteljesitette, igy a termelés közel 11 %-kal haladta meg az 196o. évit. Az átlagosnál nagyobb volt a nehézipar /11,6 %/ - ezen belül különösen a vegyipar /18,2 %/ - viszont alacsonyabb volt az épitőanyagipar /3,5 %/, a bányászat /6,- %/ és a könnyüipar /9,1 %/ termelésének növekedése. Ez egyben azt is jelzi, hogy az ipari termelés szerkezetének változása a tervezett főarányoknak megfelelően alakult az év folyamán. Az ipar termelése a korábbiaknál jobban alkalmazkodott az igényekhez, s jelentős terven felüli exportot is biztositott; ennek ellenére e területen további kedvező irányu változáshoz még számos intézkedés megtételére van szükség.

Az 1961. év folyamán jelentősen - 12,8 %-kal - nőtt a KGM gépipari termelése. Ezen belül a termelés növekedésének az üteme - az ötéves terv előirásainak megfelelően - az átlagosnál lényegesen magasabb volt a kiemelt iparágakban: a müszeripar termelése 23,6 %-kal, a hiradástechnikai iparé 2o,7 %-kal, az erősáramu iparé pedig 2o,5 %-kal meghaladta az 196o. évit. Ennek eredményeként e három iparág termelésének részaránya a gépiparon belül az 196o. évi 31,6 %-ról 33,6 %-ra emelkedett. Kedvező irányu fejlődésre mutat, hogy a hiradástechnikai ipar termelési többletének nagyrészét - mintegy 5o %-át - a vidékre telepitett vállalatok hozták létre.

A gépipar termelése azonban az év folyamán nem volt egyenletes, ami elsősorban kooperációs zavarokra vezethető vissza. A gépipar belföldi gépszállitási kötelezettségeinek nem tett mindig határidőre eleget, ami hátráltatta a beruházások gépszükségletének tervszerü kielégitését. Számottevően nőtt a gépipar exportja, azonban néhány hagyományos gépipari termék kivitele egyre inkább nehézségekbe ütközik, főleg azok nem kielégitő minősége, müszaki szinvonala miatt.

Az iparban a munka termelékenységének növekedése az 1961. évben a korábbi évekhez képest meggyorsult. Az egy munkásra jutó nettó /anyagmentes/ termelés adatai szerint a termelékenység az állami iparban 7 %-kal növekedett, ami nagyjából megfelel a szocialista országokban az utóbbi években tapasztalt fejlődésnek. A termelékenység kedvező alakulása a termelés növekedésére, a munkanormák rendezésére és a munka technikai felszereltségének javulására vezethető vissza.

A termelési költségek szinvonala az 196o. évihez képest 2,2 %-kal csökkent. A termelési költségeken belül döntően a bérköltségek aránya csökkent. A bérhányadnak az előző évihez és a tervezetthez képest bekövetkezett csökkenése főként a termelékenység javulása miatti bérmegtakaritásnak és a vállalatok szorosabb bérgazdálkodásának tulajdonitható. Az 1961. évi bérköltség a termelési tervek számottevő tulteljesitése mellett a tervezettnél kereken

4oo millió forinttal kisebb volt; igy az iparban loo forint termelési értéket az előző évhez képest o,6 forinttal kisebb bérráforditással állitottak elő.

Az iparvállalatok készletei - az évközben hozott intézkedések ellenére - a termelés növekedését valamelyest meghaladó mértékben, 11,7 %-kal /4,4 milliárd forinttal/ nőttek. Az anyagkészleteken belül gazdálkodás alá vont anyagok növekedése lényegesen gyorsabb ütemü /15,7 %/ volt, mint a gazdálkodás alá nem vont készleteké /4,7 %/. A befejezetlen és félkész készletek állományemelkedése az előző évinél /11,2 %/ valamelyest alacsonyabb volt /9,7 %/. Ugyanakkor a késztermékek növekedése a készletek átlagos emelkedését jóval meghaladta /16,5 %/, ami elsősorban minőségi kifogások és exportmeghiusulás miatt következett be. Az ipari készletező vállalatok készletei ugyancsak aránytalanul nagymértékben /21,3 %-kal/ emelkedtek.

Az iparban 2,5 milliárd forint müszaki fejlesztési alap állt rendelkezésre, amely mintegy 5oo millió forinttal haladta meg az előző évit. A felhasználás 1,7 milliárd forint volt, ami megközeliti az 1961. évben képzett alap 9o %-át. Az előző évhez képest csökkent a gyártmányfejlesztésre és prototipus-gyártásra felhasznált hányad, mig a gyártástechnológiai fejlesztésére és a kisérleti kutatásra forditott összegek részaránya emelkedett. Ez arra mutat, hogy a vállalatok az önköltségcsökkentést biztositó müszaki fejlesztést helyezték előtérbe.

A többleteredményből az iparvállalatok különböző jogcimeken 1.377 millió forintot tarthattak vissza. Ebből a felosztható nyereségrészesedés 8o4 millió forintot tett ki, ami átlagosan 11,9 napi bérnek megfelelő részesedést biztositott. /A nyereségrészesedés összege az 196o. évben 946 millió forint volt, s ez átlagosan 14,5 napi bérnek felelt meg.

Az állami <u>épitőipari</u> vállalatok termelése 5,4 %-kal haladta meg az 196o. évit, s ezzel termelési tervét 4,1 %-kal teljesitette tul. Számottevő

többlettermelés elsősorban a KPM épitőiparban mutatkozott /9,6 %/.

A kielégitő munkaerőellátottság, a javuló anyagellátás, valamint az épitőipari tevékenységnek kedvező időjárás megfelelő feltételeket biztositott a terv teljesitéséhez. Sok esetben azonban zavarta a termelés folyamatosságát, tervszerüségét a tervdokumentációk hiánya, a müszaki tervek késedelmes szolgáltatása, a kivitelezés és az épitőanyagtermelés kooperációjának, valamint az épitőanyagipari vállalatok munkaszervezésének nem kielégitő volta. Bár az épitési átfutási idők az 1958. évihez képest csökkentek, még mindig lényegesen magasabbak az időtartamnormáknál.

Az épitőipar müszaki fejlődésének üteme meggyorsult. Az utóbbi évek kisérleti és kutatási eredményeinek alapján számos uj megoldás széles körben bevezetésre került. A müszaki fejlesztés főként az uj épitőipari módok bevezetésére, a hagyományos épitőipari technológia fejlesztésére összpontosult /pl. az átadott lakások 16 %-a - a tervezett 6 % helyett - korszerü, blokkos épitési móddal készült/.

Az épitőipar termelési költségeinek szinvonala az előző évhez képest csökkent, s a tervezettnél is o,7 %-kal kedvezőbb volt. Az anyagköltségek szintje emelkedő irányzatot mutat, amely az épitőipar technológiai fejlesztésével az előregyártott elemek, szerkezetek előtérbe kerülő alkalmazásával, az épitőipar szerelő jellegének kialakulásával függ össze; e változások azonban egyben a bérhányad csökkenését is maguk után vonták.

Az állami épitőipar eredménye 233 millió forinttal /1o,8 %-kal/ volt magasabb a tervezettnél. A visszatartott nyereségrészesedés összege /119 millió forint/ meghaladta az elmult évit /89 millió forint/.

Az <u>állami gazdaságok</u> 1961. évben 576 millió forint nyereséget értek el, ami az 196o. évinél 283 millió forinttal, a tervezettnél pedig 365 millió forinttal több volt. Az elért nyereség összegét azonban a részükre biztositott különféle állami támogatások /árkiegészités, elemi kár megtéritése,

beruházási hányad befizetése alóli mentesitás/ még meghaladták.

A növénytermelés hozama az Állami Gazdaságok Főigazgatósága gazdaságainál az elmult évhez képest mintegy 6,4 %-kal nőtt, főként a gabonafélék, valamint az alma, szőlő, zöldség hozamemelkedése és a bővebben termő fajták nagyobb részaránya következtében. Ugyanakkor kukoricában, rizsben, silókukoricában igen jelentős terméskiesés mutatkozott. A növénytermelés átlaghozamai általában jelentősen /kenyérgabonánál 5,8 q/kh-val, takarmánygabonánál 4,3 q/kh-val/ meghaladták az országos átlagot.

Az állatállomány lo %-kal nőtt, azonban az állattartási ágazatokban a hozam- és költségalakulás nem volt kielégitő. Az állattartás hozama mintegy 5 %-kal a gazdaságok által tervezett szint alatt maradt.

Az Állami Gazdaságok Főigazgatósága felügyelete alá tartozó gazdaságok költségeinek szinvonala 96,5 %-ot tett ki, ami az előző évinél 2,3 %-kal, a tervezettnél 1,2 %-kal alacsonyabb. A gazdaságok költségszintcsökkenése főleg a növénytermelésnél és itt is elsősorban a bérköltségeknél elért megtakaritásokból adódott. /A gazdaságok 196o. évhez képest loo millió forint, a tervezetthez viszonyitva 213 millió forint megtakaritást értek el./ Az állattartás költségei főként a takarmányozási hibák, a hizlaló és nevelő ágazatok alacsony hozama, valamint az állatelhullások arányának növekedése miatt nem csökkentek kellő mértékben.

A kedvezőtlen időjárás hatását a vezetési és szervezési szinvonalban meglévő különbségek miatt az egyes gazdaságok nem egyenlő mértékben tudták ellensulyozni, s ez a gazdálkodásuk eredményében nagymérvü különbségeket okozott. A gazdaságok 23 %-a eredményromlást ért el, 27 %-a pedig maximális nyereségrészesedést fizetett.

A gépállomások traktorállománya 1961. évben 2o.696 db volt, 6,2 %-kal kisebb az 196o. évinél. A gépállomások 1961. évben 25.276 ezer normálhold

gépi munkát végeztek el, ami 11,2 %-kal több az előző évinél, bár a tervezett szint alatt maradt /99,2 %/. A tervhez képest bekövetkezett minimális lemaradást főként a kedvezőtlen őszi időjárás okozta. A traktor- és motormunkák ellátása mellett jelentősen megnőtt a gépállomások gépjavító tevékenysége.

A gépállomások 427 millió forint nyereséget értek el, ami 42 millió forinttal alatta maradt az 196o. évinek. A gépállomások 1961. évi nyeresége lényegében fedezte a termelőszövetkezeti munkák után adott támogatásokat, ami az előző évinél közel 3oo millió forinttal kisebb, elsősorban a termelőszövetkezetek által fizetett dijak és a munkák összetételének változtatása miatt.

A gépállomások eredménycsökkenését elsősorban az aszályos őszi időjárás miatti költségtöbbletek /főként üzem- és kenőanyag, javitási költség stb./ okozták. /Pl. 1 nh. szántás önköltsége 8o,79 forint volt, 4,7 %-kal magasabb az 196o. évinél, 1 nh. szállitás önköltsége 74,74 forint volt, 8 %-kal több az előző évinél./ A 235 gépállomás közül - részben az őszi szárazság és az alacsonyabb jövedelmezőségü munkák arányának növekedése miatt - 171 nem teljesitette 1961. évi eredményfeladatát, s igy nem fizethetett nyereségrészesedést.

Az erdőgazdaságok 196o/1961. gazdasági évi nettó fakitermelése 2,9 millió m3 volt, ami 8,9 %-kal több, mint a megelőző gazdasági évben és 5 %-kal a tervezettnél is kedvezőbb. Az erdőgazdaságok nyeresége 133 millió forint volt, ami 57 millió forinttal magasabb az előző évinél.

A felvásárlás forgalma 6,1 %-kal meghaladta az 196o. évit, azonban 2,5 %-kal a tervezett szint alatt maradt.

A tervezettnél kedvezőbben alakult a felvásárlás kenyérgabonából, baromfiból, tojásból, gyümölcsféleségekből. Ugyanakkor kukoricából, rizsből, napraforgóból, hizottsertésből, vágómarhából és borból a tervezett mennyiségnél kisebb volt a felvásárlás.

A mezőgazdasági termények és termékek felvásárlási árszintje az 1961. évben mintegy 5,4 %-kal magasabb volt az 1960. évinél. A felvásárlási árszint emelkedését a szerződéses feláras áruk /2,9 %/, a nagyüzemi feláras tételek /1,5 %/ és a magasabb átvételi alapár /1 %/ növekedése okozta.

A felvásárló kereskedelemben a terményeknél 11 %-kal, a husnál 5 %-kal csökkent az 1 q értékesitett termékre jutó költségek szinvonala, mig az 1 hl értékesitett bor költsége 17,9 %-kal emelkedett.

A közlekedési vállalatok áru- és személyszállitásának mennyiségi teljesitménye a korábbi évek 10-15 %-os emelkedéséhez képest lényegesen lassubb ütemben - 3,5-5 %-kal - növekedett. A növekedés ütemét a központositott épitőanyag szállitási rendszer bevezetése - amely kiszürte a párhuzamos szállitások nagyrészét -, a közlekedési szakmák közti jobb kooperáció következtében az áruk többszöri mozgatásának optimálisra való szükitése és rövid távolságu gépkocsijáratok létesitése egyaránt befolyásolta. Nem elhanyagolható továbbá az aszály miatt a terményszállitásban bekövetkezett kiesés sem.

A kieső szállitási feladatok miatt a közlekedés a szállitóeszköz kapacitását nem tudta a tervezett mértékig kihasználni, ami a költségszinvonal alakulásában kedvezőtlenül éreztette hatását. Ezt a szállitás jobb megszervezésével elért költségcsökkentés nem tudta ellensulyozni. Igy a közlekedési vállalatok költségszintje bár 0,7 %-kal alacsonyabb volt az 1960. évinél, a tervezettől mégis 1,3 %-kal elmaradt. A tervezettnél magasabb költséghányad főleg az anyagköltségek emelkedéséből adódott.

A kiskereskedelem áruforgalma az 1960. évit 2,2 %-kal meghaladta, a tervezettet azonban nem érte el, elsősorban a lakosság pénzbevételeinek a tervezettől való elmaradása miatt. Az összes áruforgalmon belül az élelmiszerek és a vendéglátás forgalma a tervezettnél 5 %-kal, illetve 1,2 %-kal magasabb volt, amiben elsősorban az játszott közre, hogy a lakosság - főként a parasztság a megváltozott életkörülményeinek megfelelően -

növekvő mértékben szerezte be élelmiszerszükségletét a központi árualapokból. Ugyanakkor a ruházati cikkek eladása az előirányzottnál mintegy 1o %-kal, a vegyesiparcikkeké pedig 4,3 %-kal alacsonyabb volt.

A belkereskedelmi készletek az év során 1,6 milliárd forinttal gyarapodtak. A készletfelhalmozódás nagyobb részben ruházati cikkekből /1,1 milliárd forint/, továbbá vegyesiparcikkekből /5oo millió forint/ következett be.

A belkereskedelmi vállalatok 1961. évi nyeresége az előző évit 22o millió forinttal, a tervezettet pedig 341 millió forinttal meghaladta. A nyereségnövekedést döntően az árbevétel emelkedése és a magasabb nyereséget biztosító áruk részarányának emelkedése okozta. A kereskedelmi nyereség további növekedésére fékezőleg hatott, hogy a kereskedelmi ráforditások emelkedése magasabb volt az árbevételi terv teljesitésénél. A költségnövekedés részben a költségigényesebb forgalom /élelmiszer, vendéglátás stb./ bővülésével, továbbá egyes vállalatok laza költséggazdálkodásával függ össze.

A <u>külkereskedelem</u> kiviteli tervét 1o4,2 %-ra, behozatali tervét pedig 95,7 %-ra teljesitette. Az áruforgalom volumene és összetétele az eredeti tervhez képest jelentősen megváltozott.

A külkereskedelmi vállalatok 1961. évi /626 millió forint/ nyeresége 193 millió forinttal magasabb volt az elmult évinél. Ennek tulnyomó része a forgalom emelkedésével együttjáró árrés növekedésének a következménye.

A kiadások közül az árkiegyenlités szükségletét az 1961. évi külkereskedelmi áruforgalom, valamint a bel- és külföldi árarányok alakulása határozta meg. Az exportártámogatások és az importlefölözések összege lényegében az áruforgalommal arányosan nőtt.

Az árkiegyenlités szintje tőkés viszonylatban a korábbi időszakhoz képest minimális mértékben kedvezőtlenebb, demokratikus viszonylatban viszont lényegesen előnyösebb volt. Az árkiegyenlités átlagos szintjén belül azonban jelentősen növekedett néhány termék /nyersolajtermékek, hengereltáru, gyógyszerek, rádió, televizió/ ártámogatása, főként azok nem kielégitő korszerüsége következtében.

Az állami vállalatok társadalombiztositási járulék és illetményadó-befizetése lényegében a béralappal arányos volt, az egyéb vállalati befizetések összege pedig meghaladta az előirányzatot.

A szövetkezetek adóbefizetése /forgalmi-, illetmény- és jövedelemadó/ - mezőgazdasági termelőszövetkezetek nélkül - 2.484 millió forintot tett ki, ami 411 millió forinttal /19,8 %-kal/ több az előirányzatnál.

Forgalmi adó cimén összesen 1.656 millió forint került befizetésre, amelyből a kisipari szövetkezetek befizetése 1.484 millió forint, a földmüvesszövetkezeteké pedig 172 millió forint volt. A többletbefizetés /3oo millió forint/ zöme /284 millió forint/ a kisipari szövetkezetektől folyt be. Ebben több tényező játszott közre: a termelésen belül eltolódás mutatkozott az adóköteles termékek javára; a kisipari termelőszövetkezeteknél jelentkező indokolatlanul magas nyereségek árkiegyenlitési forgalmi adó cimén kerültek elvonásra; emellett növelte az adóbevételeket az 1961. január 1-én életbelépett forgalmi adó kulcsemelés, valamint árkiegészités-csökkentés is.

A jövedelemadóbefizetés előirányzata is jelentősen - lo3 millió forinttal - tulteljesült. A többletbefizetés a jövedelemadókulcsok progresszivitása további fokozásának következménye. A jövedelemadó-többletből 94 millió forint a kisipari, 9 millió forint pedig a földmüvesszövetkezetektől származott.

A szövetkezetek illetményadó-befizetése is valamelyest több volt a tervezettnél.

A lakosság adó- és illetékbefizetése jelentős mértékben /369 millió forinttal, 9,5 %-kal/ meghaladta az előirányzatot. A tulteljesités elsősorban a bor- és szeszjövedéki forgalmi adónál mutatkozott /121 millió forint/, amit a kedvező gyümölcstermeléssel összefüggő szeszfőzés, a termelőszövetkezetek saját termelésü borkiméréseinél a borforgalmi adó tételeinek emelése, valamint a termelőszövetkezeti tagok korábbi tartozásainak behajtása eredményezett. A megnövekedett házingatlan és telekforgalom a tervezettnél loo millió forintnál nagyobb illetékbevételt tett lehetővé. Az együttesen kezelt adókból 62 millió forinttal több került befizetésre az adóalapok jobb kidolgozása és az adóhátralékok behajtása következtében. Az együttesen kezelt adókon belül a termelőszövetkezetek jövedelemadóbefizetése 394 millió forint volt, ami valamivel több az évközi változásokkal helyesbitett kivetésnél.

A földadóból származó bevétel 5o millió forinttal /6,1 %-kal/ magasabb, mint az előirányzat összege. Ezt főként a viszonylag kedvező gabonatermés okozta, de szerepe van ebben annak is, hogy a termelőszövetkezetek szervezésével együttjáró földrendezések során a korábban tulajdon, illetve használati jog szempontjából ismeretlen és emiatt adózatlanul hagyott földek egy része adóztathatóvá vált, igy a vártnál nagyobb területre lehetett földadót kivetni. A földadónak mintegy háromnegyed részét a termelőszövetkezetek fizették be.

III.

Kiadások

Az 1961. évi költségvetés kiadásainak 43,1 %-a felhalmozási célokat, 45,5 %-a a közületi feladatok ellátását, 4,4 %-a a vállalatok pénzellátását, 4,7 %-a a belföldi és nemzetközi kötelezettségek rendezését szolgálta, 2,3 %-a pedig egyéb feladatokra jutott.

Az 1961. évi beruházások együttes összege 33,2 milliárd forint volt. Ebből az állami beruházásokra 29,1 milliárd forint, a szövetkezeti beruházásokra 3,3 milliárd forint, a magánlakásépitések állami támogatására pedig több mint 8oo millió forint jutott.

Az állami beruházások egy részét /4 milliárd forintot/ u.n. terven kivüli forrásokból /rövidlejáratu bankhitel, felujitási alap stb./ finanszirozták, igy a központi fedezetből megvalósitott állami tervberuházások összege 25,1 milliárd forintot tett ki.

Beruházási kiadások cimén a költségvetésben kereken 17,2 milliárd forint került elszámolásra, amelyből az 196o. évben megvalósult beruházások utólagos pénzügyi rendezését 5,6 milliárd forint szolgálta, 11,6 milliárd forint pedig az 1961. évi beruházásokra történt folyósitásokkal kapcsolatos. Az 1961. évben megvalósult, a költségvetést terhelő beruházások egy részének /5,2 milliárd forint/ pénzügyi rendezése az 1962. évre huzódott át. A költségvetés beruházási kiadásain kivül az állami tervberuházások pénzügyi fedezetét a vállalatok beruházási hányada, valamint a hosszulejáratu hitelek, a vállalati és tanácsi alapok egy része képezte.

A központi fedezetből megvalósuló állami beruházások terve az eredeti tervhez mérve 99,9 %-ra, a végleges kerethez hasonlitva pedig 97,3 %-ra teljesült. A beruházók az év folyamán nagy mértékben éltek az u.n. keretelőrehozási lehetőségekkel, ami számos esetben 1o-2o %-os tervtulteljesitést is eredményezett. Igy a beruházási terv népgazdasági szintü átlagos teljesitése több területen /KGM, Kip.M., ÉM, Müv.M./ figyelemreméltó lemaradást is takar.

Az 1961. évi beruházási tevékenység általában eredményes volt. A beruházások koncentrációja javult, bár nem a tervezett mértékben. Az 1961. év elején 564 értékhatár feletti tárcaberuházás volt folyamatban s ezek együttes előirányzata 69,4 milliárd forintot tett ki. Ezen belül egy-egy beruházás átlagos értéknagysága 123 millió forint volt és az átlagos

készültségi fok nem érte el az 5o %-ot. Ehhez képest az év végén a folyamatban lévő beruházásoknak a száma 456-ra, teljes előirányzatuk 67,2 milliárd forintra csökkent, egy-egy beruházás átlagos értéknagysága 147 millió forintra, a beruházások átlagos készültségi foka pedig 6o %-ra nőtt.

A központi fedezetből megvalósitott állami épitési beruházások tervteljesitése 1o2 %, amit az épitőipari beruházási tevékenység kellő anyagi-müszaki megalapozottsága tett lehetővé. Az épitési beruházások aránya az összes beruházásokon belül az előző évi 42,1 %-ról 44,3 %-ra emelkedett.

A gépi beruházások tervteljesitése 94,3 %, ezen belül a belföldi gépeké 93,3 %, az importgépeké 95,6 % volt. Az előző évihez képest a gépi beruházások volumene és az összes beruházásokhoz mért aránya csökkent /42,6 %-ról 34,2 %-ra, ezen belül az importgépeké 23,4 %-ról 15,3 %-ra/. Ennek mértéke azonban nagyobb volt, mint amivel az 1961. évi beruházási terv számolt, mert a gépgyártó és külkereskedelmi vállalatok szállitási kötelezettségeiknek nem tettek maradéktalanul eleget.

A Beruházási Banknak hat nagy gépgyárnál végzett vizsgálata szerint az év során értékesitett gépek és berendezések mintegy 6o %-a a negyedik negyedévben került leszállitasra; az 1961. évben szállitásra esedékes gépek 18 %-át egyáltalán nem, 22 %-át késedelmesen adták át. A külkereskedelem szállitásainak aránytalan nagy hányada is csak a második félévben került átadásra. Ezek a jelenségek arra hivják fel a figyelmet, hogy a belföldi gépgyártási, a gépbehozatali és a gépi beruházási tervek között nem volt megfelelő összhang. E körülmények elsősorban a termelési szerkezet javitását szolgáló nagyberuházások létesitési munkálatait érintették. Mindezek következtében az átlagosnál alacsonyabb volt az értékhatár feletti beruházások /95,5 %/, valamint az u.n. "kijelölt" beruházások /92,9 %/ tervének teljesitése.

A gépszállitásoknál mutatkozó visszásságok a beruházások terv szerinti üzembehelyezését is késleltették. A késedelmes, illetve helytelenül ütemezett gépszállitások következtében az üzembehelyezések egyenetlenül, nagyobb részben a negyedik negyedévben történtek, sok esetben pedig a következő évre huzódtak át. Részben emiatt, részben a nagyobb volumenü nehézipari - főleg vegyipari - beruházások arányának növekedése következtében az év folyamán mintegy 1,7 milliárd forinttal emelkedett a befejezetlen beruházások állománya. A befejezetlen beruházások állományának évközi növekedése azonban kisebb volt, mint az előző évben.

Az általános lakásépitési akció keretében 19.37o lakást épitettek, az épittetők 67 %-a fizikai dolgozó volt. Az irodaátalakitási és tetőtérbeépitési akcióban 1.325 engedély mellett 1.o63 lakás épitése fejeződött be. A központi lakásépitési program részeként az 1961. évben 715 millió forintot forditottak szövetkezeti és öröklakások épitésére. Az Országos Takarékpénztár 4.5o8 szövetkezeti és 1.o29 öröklakást értékesitett.

Az 1961. évben a költségvetés hosszu- és középlejáratu hitelekre 5.243 millió forintot forditott.x/

---

x/ A naptári év folyamán a költségvetésből a pénzintézeteknek kiutalt és a pénzintézetek által a termelőszövetkezetek, a lakosság és a közületek részére folyósitott összeg eltér egymástól. Miután a tényleges igénybevételt a pénzintézeteknek a pótkezelési időszak végéig történt folyósitása tükrözi, a továbbiakban az általuk kifizetett összegek felhasználásáról számolunk be.

Az 1961. év folyamán - elsőizben - lényegében az egész mezőgazdaságban közös gazdálkodás folyt. Az első év nehézségeit sulyosbitotta az aszályos időjárás, ennek ellenére a termelőszövetkezetek közös gazdálkodása terén bizonyos eredmények következtek be: a kenyérgabona termésátlaga meghaladta az előző évit és a tervezettet, növekedett a loo kh szántóra jutó számosállatállomány s a termelőszövetkezetek közös vagyona tovább gyarapodott, amiben jelentős szerepet játszottak a különféle állami támogatások és kedvezmények.

A termelőszövetkezetek 1961. évi beruházásainak összege - állatberuházások nélkül - 2.943 millió forint volt, amelynek pénzügyi fedezetét hosszulejáratu hitel /1.913 millió forint/, vissza nem téritendő állami támogatás /13o millió forint/ és sajáterő /9oo millió forint/ képezte. A beruházások összege a tervezettet közel loo millió forinttal /3,4 %-kal/ meghaladta.

A hosszulejáratu beruházási hitelpolitika egyik döntő célkitüzése az volt, hogy elősegitse, illetve biztositsa a termelőszövetkezetek nagyüzemi gazdálkodásához szükséges beruházások megvalósitását. E feladatot lényegében sikerült megoldani. Ennek eredményeként az 1961. évben a termelőszövetkezetek állóeszközei számos uj létesitménnyel bővültek. Az épitési jellegü beruházások főként az állattenyésztés fokozását szolgálták. Az év folyamán 56.9oo sertésfiaztató férőhelyet, 68o.6oo egyéb sertésférőhelyet, közel 11.ooo tehénistálló férőhelyet, 117.4oo növendékmarhaistálló férőhelyet, 572.2oo baromfi-, valamint 2,324.ooo csibenevelő férőhelyet létesitettek. A termelőszövetkezetek a gépparkjuk, gépi felszereléseik állományának gyarapitására - többek között - 2.967 traktort, 3.279 pótkocsit, 1.o46 kévekötő aratógépet, 3o4 Rapidtox motoros permetezőt, 1.37o ekét, 272 tárcsát stb. kaptak.

A termelőszövetkezetek által az év folyamán igénybe vett középlejáratu hitelek összege 1.23o millió forint volt. Ebből tenyészállatok vásárlására 328 millió forintot használtak fel. A bevitt állatok és felszerelések ellenértékének megtérítésére 196 millió forintot forditottak. Gépek, felszerelések beszerzésére 176 millió forint, gépállomások használt gépeinek megvásárlására 142 millió forint hitelt vettek igénybe. Üzemviteli célokra 388 millió forint hitel került folyósitásra, amelyből a gyengén gazdálkodó szövetkezetek segitését 28o millió forint szolgálta. E hitelezés feltétele a gazdálkodás megjavitását célzó intézkedési tervek elkészitése és végrehajtása volt. A kitüzött célok megvalósitása csak részben sikerült, mert az intézkedési tervek többnyire formálisak voltak s sok esetben azokat sem valósitották meg.

A termelőszövetkezetek az 1961. évben 63o millió forint vissza nem térítendő állami támogatásban részesültek. Ennek jelentős hányada /161 millió forint/ a termelőszövetkezetek villamositásával, ut- és távvezetéképitéssel, mütrágya és növényvédőszer juttatással /15o millió forint/, az áruértékesitési mutatók teljesitésével /172 millió forint/ és egyéb kedvezményekkel kapcsolatos. Ezen tulmenően nagyüzemi felár /61o millió forint/, gépállomási dijkedvezmény /423 millió forint/, vetőmagdotáció /2o6 millió forint/, talajjavitási és védelmi dotáció /79 millió forint/ stb. cimén számottevő további juttatásban, kedvezményben részesültek a termelőszövetkezetek.

x x x

A költségvetési szervek által ellátott feladatok tekintetében az intézmények hálózatának tervezett bővitése mellett a már elért eredmények megszilárditása volt a cél. E célkitüzést általában sikerült megvalósitani.

A költségvetési szervek az elmult év során 27,7 milliárd forintot, az előirányzatnak 99,6 %-át vették igénybe. A központi szervek kiadása 17,4 milliárd forint, a tanácsoké pedig lo,3 milliárd forint volt. A kiadások főbb feladatonkénti alakulásáról az alábbiakban lehet számot adni.

A szociális és egészségügyi intézmények 1961. évi kiadása 13.793 millió forintot tett ki, ami az eredeti előirányzatot valamelyest meghaladta. A többletet főként az okozta, hogy a társadalombiztositási, valamint a nyugdijkiadások az ellátásra jogosultak számának nagyobb mértékü emelkedése miatt a tervezettnél gyorsabb ütemben növekedtek.

Elsősorban a szocialista mezőgazdaság uralkodóvá válásának következményeként az 1961. évben az előző évhez képest 9,3 %-kal emelkedett a társadalombiztositásban saját jogon részesülők száma és az év végére elérte a 4,6 millió főt. A társadalombiztositási szolgáltatásokra jogosult termelőszövetkezeti tagok száma az év során 38 %-kal nőtt és meghaladta az 1,1 millió főt.

A munkavállalók betegségi készpénzsegélyére kifizetett 1.913 millió forint 4o millió forinttal, 2,1 %-kal volt több az előirányzatnál és 84 millió forinttal - 4,6 %-kal - haladta meg az 196o. évit. Ebben több tényező játszott közre. A táppénzre jogosult dolgozók száma 2,2 %-kal nőtt és megközelitette a 3,1 millió főt. A táppénzes arányszám - az 196o. évihez hasonlóan - 4,5 % volt, a tervezettnél o,2 %-kal több. A táppénzköltség emelkedését a létszám és a táppénzes arányszám növekedésén tulmenően befolyásolta az is, hogy az átlagbér fokozatosan nő és a 75 %-os táppénzben részesülők számaránya egyre magasabb.

Gyógyszerekre és gyógyászati segédeszközökre 1.o71 millió forintot forditottak, ami az előirányzatnál 2,6 %-kal, az 196o. évinél pedig 13o millió forinttal magasabb. Az előző évivel szemben mutatkozó többlet

egyrészt a biztositotti létszám, másrészt az egyre több uj gyógyszer bevezetésével összefüggő vényátlagár emelkedésének következménye. Emellett kisebb mértékben az egy biztositottra jutó vénytételszám is emelkedett.

Családi pótlék cimén 1.242 millió forint, az előirányzatnál 3,8 %-kal kevesebb volt a felhasználás. A családi pótlékra jogosult családok számának növekedése tulnyomórészt a mezőgazdasági termelőszövetkezeti tagoknál következett be, ahol a családi pótlék összege alacsonyabb. Az egy családra jutó havi összeg csökkenő tendenciájában fentieken tulmenően kifejezésre jut az is, hogy a gyermekenként 12o forintot élvező három és több gyermekes családok száma viszonylag csökken, az alacsonyabb összegben részesülő kétgyermekes családok számával szemben.

Az elmult évben a nyugdijkiadások összege 4.683 millió forint volt, amelyből 115 millió forint a Mezőgazdasági Termelőszövetkezeti Nyugdijalap részére folyósitott átmeneti támogatás. Nyugdijalap ugyanis az 1961. évben az igényjogosultak számának gyors növekedése miatt /a nyugdijasok száma 12.5oo főre, a járadékosok száma pedig 212.4oo főre emelkedett/ a dij-és járulékbevételeiből nem tudta fedezni kiadásait. A fizetendő dijak mértékének rendezése következtében a Nyugdijalap pénzügyi egyensulya a jövőben biztositott.

A nyugdijkiadás 4o7 millió forinttal haladta meg az 196o. évit, ami a nyugdijasok számának gyarapodása mellett az egy főre jutó átlagnyugdijak növekedésére vezethető vissza. A nyugdijas állomány belső összetételének változása miatt az 1961. évben az egy főre jutó átlagnyugdij összege az előző évi 525 forinttal szemben 551 forintra nőtt. Az uj nyugdijtörvény alapján megállapitott öregségi teljes nyugdijak havi átlagos összege tovább emelkedett és elérte az 1.o27 forintot. Az átlagnyugdijon belül alacsonyak a régi alapon megállapitott özvegyi nyugdijak, árvajáradékok és a hadigondozotti ellátások.

Az egészségügyi és szociális ellátást 4.884 millió forint szolgálta, ami az eredeti előirányzat 97,7 %-ának felel meg. A kórházak és klinikák fenntartása - a tervezettnél 12 millió forinttal több - összesen 2.435 millió forint kiadást igényelt. Javult a gyógyszerellátás szinvonala, bővült a kórházak felujitási lehetősége. A kórházi ágyak iránti igény a mezőgazdaság szocialista átszervezése, valamint egyes betegségek ingyenes ápolásának bevezetése következtében tovább emelkedett. Ennek ellenére az ágykihasználás a tervezettnél alacsonyabb volt, főként az üzemeltetést akadályozó állagmegóvási és egyéb épitkezési munkálatok elhuzódása miatt. A szervezett gyógyintézeti ágyak száma 1.2oo-zal emelkedett.

A járóbetegellátásra biztositott előirányzatokat nem használták fel teljes egészükben. A körzeti orvosi állásokból 8o betöltetlenül maradt. Emellett egyes területeken a rendelkezésre álló előirányzatokat sem használták fel arra, hogy a mezőgazdaság szocialista átalakulása folytán megnövekedett igényeket jobban kielégitsék.

Az anya-, csecsemő- és gyermekvédelem céljaira teljesitett kiadások összege 638 millió forint volt, az előirányzat 94,2 %-a. Az év folyamán az e célt szolgáló intézmények - főként a bölcsődék - befogadóképessége tovább bővült. A bölcsődében elhelyezhető bölcsődéskoru gyermekek számaránya az 196o. évhez képest szintén nőtt. A kiadások alacsonyabb mértéke elsősorban azzal függ össze, hogy a gyermekvédelmi intézmények téritési dijainak rendezése miatt átmenetileg csökkent a férőhelyek kihasználása. Ezen tulmenően mérsékelte a kiadásokat az is, hogy közel 4oo szülésznői állást szerveztek át házi betegápolónői állássá.

A szociális intézmények fenntartására, valamint szociális intézkedésekre felhasznált összegek lényegében az előirányzatnak feleltek meg és lehetővé tették a szociális otthonok férőhelyeinek bővitését, illetve szociális betegotthonná való átszervezését és a rászorulók rendszeres segélyezését.

Az 1961. évben 245 millió forintot forditottak üdültetésre. A szakszervezeti üdültetésben résztvevő felnőtt dolgozók száma tovább emelkedett és elérte a 185.ooo főt. Kedvezményes üdültetésben 31.ooo gyermek részesült. Az év folyamán a 2.o23/1961. számu kormányhatározat alapján megkezdődött a szervezett üdültetésbe bevont üdülőknek a Szakszervezetek Országos Tanácsa Üdültetési Főigazgatóságának kezelésébe történő átvétele, ami elősegiti az üdültetés szinvonalának további emelését és az üdülőtelepek rendezését.

A kulturális ellátás legfontosabb feladatait hosszabb időszakra a Magyar Szocialista Munkáspárt müvelődéspolitikai irányelvei határozzák meg. E tekintetben az 1961. évben kiemelkedő előrelépés volt az oktatási törvény elfogadása.

A törvény végrehajtásának előkészitésére az év folyamán megkezdődött az uj oktatási rendszer megvalósitását elősegitő szervezeti és egyéb előfeltételeknek a megteremtése, elsősorban a különböző gyakorlati foglalkozások bővitése és a felsőfoku technikumok szervezése révén. Az intézmények ellátási szinvonala az elmult években kialakultnak felelt meg. Továbbra is problémát jelentett - főleg az általános iskoláknál - a nem kielégitő tantermi ellátottság.

Az oktatási törvény végrehajtása számos fontos feladat megoldására hivta fel a figyelmet. Ilyen többek között az egyetemi hallgatók gyakorlati foglalkozásainak szabályozása, a felsőfoku technikumok szervezésére vonatkozó alapelvek megállapitása, a középfoku iskolák és az üzemek kapcsolatainak rendezése. Az ezek megoldására irányuló munkálatok már az 1961. évben megkezdődtek.

A kulturális intézmények fenntartására és egyéb kulturális célokra igénybevett összeg kereken 6.8ol millió forintot tett ki, ami az előirányzat 97,8 %-a. Ezen belül az oktatási intézmények fenntartását 5.487 millió

forint, a népmüvelési és egyéb kulturális feladatok megvalósitását pedig 1.314 millió forint szolgálta.

A dolgozó nők egyre növekvő számaránya, továbbá a mezőgazdaság szocialista átszervezése egyre fokozottabb igényeket támasztott az óvodákkal és a napközi otthonokkal szemben. Ezen a területen sikerült előrelépést tenni és az elhelyezett gyermekeknek az óvodáskoru népességhez viszonyitott számaránya az 196o.évi 34,2 %-ról 35,8 %-ra nőtt. Az 1961. évben e célra felhasznált 616 millió forint 174.94o területi és üzemi állandó napközi otthoni férőhely fenntartását és 3o.755 gyermek idénynapközi otthonban való elhelyezését tette lehetővé. Az elmult év májusában a gyermek intézményeknél felemelték az élelmezési normákat és egyidejüleg progressziv téritési dij rendszert léptettek életbe. Ez az intézkedés megszüntette az azonos feladatokat ellátó, de különböző szervek kezelésében lévő gyermekjóléti intézmények téritési dijaiban és az ellátás szinvonalában mutatkozó aránytalanságokat.

Az alsófoku oktatási intézmények kiadásaira 2.3o5 millió forint került felhasználásra, ami 43.647 tanulócsoportban 1.444.5oo általános iskolai tanuló oktatását biztositotta. Az egy tanulócsoportra jutó tanulók száma az 196o. évi 32,6 főről 33,1 főre emelkedett. Ennek oka az, hogy a tanulók száma egy év alatt 52.ooo fővel nőtt, mig a tanulócsoportok száma - többnyire nevelőhiány, továbbá az iskolák körzetesitése miatt - a tervezettnél kevesebb volt.

A gyakorlati /politechnikai/ oktatás bevezetése az általános iskolák felső tagozatában tovább folyt. Az 1961. év végén több mint 34o.ooo tanuló részesült gyakorlati oktatásban.

Az általános iskolai tanulók közül 3.224 csoportban, csaknem 12o.ooo tanuló napközi otthonban volt elhelyezve. Bár a napközi otthoni csoportok száma az 1961. év során 5oo-zal nőtt, a tanulóknak még igy is csak a

8,3 %-át lehet napközi otthonban elhelyezni. Az eltelt időszakban 32.314 zeneiskolai tanuló oktatásáról, valamint 5.784 gyógypedagógiai intézetben elhelyezett gyermek neveléséről történt gondoskodás. A dolgozók általános iskolájában tanulók száma az 1961/62. tanévben meghaladta a 8o.ooo főt.

A nevelőotthonok kiadásaira 276 millió forintot használtak fel. A gyermekvédő intézmények a nevelőotthoni elhelyezés iránt megnyilvánuló igényeket csak részben tudták kielégiteni, mert a jelenleg állami gondozásban lévő 25.ooo gyermek mellett még, a szociális körülményekre tekintettel, csaknem ugyanannyi gyermeket kellene nevelőotthonban elhelyezni. A nevelőszülőkhöz kihelyezett gyermekek száma az 1961. évben tovább nőtt, meghaladta a 6.8oo főt és az összes állami gondozott gyermeknek 27 %-át tette ki.

Az ipari tanulóoktatásban résztvevő tanulók száma az év végén elérte a 125.957 főt. A tanulók évközi átlagos száma azonban 1.7oo fővel a tervezett alatt maradt. Főként a költségigényes vasipari, vegyipari és bányaipari képzésben volt alacsony a beiskolázások száma, ami azt eredményezte, hogy az oktatás céljaira 559 millió forintot - az előirányzatnál csaknem 33 millió forinttal kevesebbet - használtak fel.

A középfoku oktatási intézmények kiadása 823 millió forintot tett ki. Az 1961. évben - több mint 4.75o osztályban - mintegy 17o.ooo középiskolai tanulót oktattak. Az uj osztálytermek létesitése nem tartott lépést az osztályok számának emelkedésével és igy egyes iskolákban be kellett vezetni a váltásos oktatást. Diákotthonban több mint 32.ooo tanuló került elhelyezésre. A középiskolai tanulók számának ugrásszerü növekedése a diákotthoni férőhelyek bővitését tenné szükségessé. A középiskolákban a gyakorlati oktatás az 1961. év folyamán számottevően kiszélesedett. Az 1961/62. tanévben - a müvészeti oktatás figyelembevételével - 4.4oo tanuló folytatott szakközépiskolai tanulmányokat, az 5+1-es rendszerü oktatásban

mintegy 76.ooo fő, a heti 2 órás rendszerü gyakorlati oktatásban 3.8oo fő vett részt.

A felsőfoku oktatási intézmények 1961. évi kiadása 725 millió forint volt. Jelentősen bővült az intézmények hálózata. Az oktatási törvény alapján uj intézménytipusként az 1961. évben már 15 mezőgazdasági és 2 ipari felsőfoku technikum müködött, 1.325 nappali hallgatóval. A felsőoktatási intézmények nappali, esti és levelező hallgató létszáma az 196o. évhez képest 8.7oo fővel, közel 2o %-kal emelkedett és az 1961. év végére - a felsőfoku technikumokat is figyelembe véve - meghaladta az 53.ooo főt. A hallgatók számának növekedése - a szaktechnikusképzés bevezetése mellett - különösen a mérnök, a mezőgazdasági mérnök és a pedagógus szakképzés területén volt számottevő.

Jelentős összeget forditott a költségvetés a hallgatók diákjóléti kiadásaira. Az összes juttatást számitva a nappali tagozatos hallgatóknak több mint 75 %-a részesült rendszeres állami támogatásban. A diákotthonokban elhelyezett hallgatók száma 2.ooo fővel több volt az 196o. évinél, az összes hallgatóhoz viszonyitott aránya /48 %/ azonban 1,6 %-kal csökkent, mert a diákotthoni férőhelyek számának növekedése elmaradt a hallgatólétszám emelkedésétől.

A tudományos intézetek és feladatok szükségleteire 199 millió forintot használtak fel, ami az előző évit - nem számitva a felujitási kiadásokat - kereken lo %-kal meghaladta. A többlet az egyes tudományágak kutatói létszámának megerősitésével /228 fő/, az 196o. évi bérintézkedések teljes évre jutó bérnövekedésével és a kutatóintézetek müködési területének bővitésével függ össze. Az év folyamán továbbfejlődött a magkémiai és az atomfizikai kutatás. Növekedett az izotópok alkalmazási területe. Az izotópok a kémiai, orvosi és mezőgazdasági kutatás mellett, ipari és mezőgazdasági téren is hasznositásra kerültek.

A Tudományos Kutatások Fejlesztési Alapja, amelynek forrása az 1961. évben a Müszaki Fejlesztési Alap volt, loo millió forintot biztositott a tudományos alapkutatások eredményes végrehajtásához. Az Alapból az év folyamán felhasznált 6o millió forint tulnyomórészt gépek és müszerek beszerzésére szolgált.

Népmüvelési feladatokra 571 millió forintot forditottak. A növekvő kulturális igények jobb kielégitése érdekében az év folyamán 6o uj müvelődési otthon kezdte meg müködését. Számottevő a fejlődés a tanácsi közmüvelődési könyvtárak területén is: egy év alatt a könyvtárak száma 212-vel, a könyvállomány pedig több mint 8oo.ooo kötettel gyarapodott. A rádió előfizetők száma 9o.ooo fővel, a televizió előfizetők száma pedig loo.ooo fővel nőtt és év végére meghaladta a 2,3oo.ooo, illetve a 2oo.ooo főt. A müvészeti intézmények kiadása 194 millió forint volt, 22 millió forinttal több az előirányzatnál. A szinházak többségénél a látogatottság csökkenése miatti bevételkiesés következtében a támogatás emelésére volt szükség.

A sportmozgalom céljait 131 millió forint szolgálta, amiből 54 millió forint a sportegyesületekre, 25 millió forint a tanácsi sportmozgalom támogatására, 14 millió forint a sportszövetségek által rendezett nemzetközi és országos versenyek költségeire jutott.

A gazdasági feladatok ellátására a költségvetési szervek az elmult évben 4.446 millió forintot vettek igénybe. A teljesités az előirányzatnak loo,7 %-a. A költségvetési szervek 1961. évi gazdasági kiadásaiból a távolsági és helyi utak, valamint a hidak fenntartását és korszerüsitését 2.o52 millió forint, a termelőszövetkezetek gazdasági megerősitését és egyéb mezőgazdasági feladatokat 793 millió forint, a vizügyi létesitmények fenntartását és felujitását, az ár- és belvizvédelmet 614 millió forint, a kommunális szükségletek kielégitését 56o millió forint szolgálta. A szervek egyéb gazdasági /ipari, épitőipari, kereskedelmi stb./ feladatainak ellátására 427 millió forint jutott.

Az 1961. évben az ország szántóterületének már csaknem teljes egésze a szocialista szektorhoz tartozott és igy a legfőbb feladat a termelőszövetkezetek gazdasági megerősitése volt. Ennek érdekében az 1961. évben közel 25o ujabb szakembert helyeztek át a mezőgazdaságba.

A növényvédő állomások az éves védekezési tervüket 112 %-ra teljesitették és 1,388.ooo kat.holdon végeztek munkát. A nagyüzemi gazdálkodás kialakulásával kapcsolatban a tervezettnél nagyobb volt a mezőgazdasági tartalékterületek átadása, igy a tartalékterület 31.6o3 kat.holdra csökkent.

A közlekedési és hirközlési feladatokra forditott kiadások összege 132 millió forinttal - 6,9 %-kal - meghaladta az előirányzatot. A korszerüsitési munkák során 899 km ut, 6 vashid, 25 kőboltozatu hid, 52 fahid és 7o vasbetonhid korszerüsitésére került sor. Az 1961. évben elvégzett munkálatok következtében a pormentes utak hossza 1.o92 km-rel nőtt. Az év folyamán állami és társadalmi eszközökből - a Földmüvelésügyi Minisztérium által kiadott feladattervnek megfelelően - elkészült 61 termelőszövetkezeti bekötőut 68 km hosszuságban, 41 millió forint értékben.

A vizgazdálkodás kiadásai a tervezettnek megfelelően alakultak. A vizügyi igazgatóságok teljesitették az ár- és belvizvédekezéssel összefüggő fenntartási és felujitási munkákat és ellátták a vizgazdálkodással kapcsolatos állami és hatósági teendőket. Belvizvédekezésre mintegy 55.ooo kat.hold területen, elsősorban Szeged, Gyula és Baja környékén került sor. A Duna vizszintjének rendkivül alacsony volta miatt szükségessé vált a soroksári dunaág vizszintjének emelése és felfrissitése. Az öntözött terület az 196o. évhez képest számottevően - 41 %-kal - növekedett és igy 232.ooo kat.hold öntözése vált lehetővé.

Az 1961. év során 163 vizgazdálkodási és 72 törpevizmü társulat müködött. A vizgazdálkodási társulatok érdekeltségi területe 5,871.ooo kat.hold volt, ami 3,147.ooo kat.holddal haladta meg az 196o. évit. A társulatok

1,525.ooo kat.hold területen láttak el komplex vizgazdálkodási feladatokat /öntözés, vizrendezés, nyári gátfelujitás és vizügyi talajvédelem/.

Az igazgatási szervek kiadásaira 2.378 millió forint - az előirányzat 98,7 %-a - került felhasználásra.

A költségvetési szervek állandó főfoglalkozásu alkalmazottainak engedélyezett létszáma 1961. év végén a költségvetésben megállapitott kereken 317.9oo fővel szemben 319.6oo fő volt és 1.7oo fővel haladta meg az előirányzatot. Ez az előző évihez képest a tervezett 7.ooo fő /2,3 %/ helyett összesen 8.7oo fő /2,8 %/ emelkedést jelentett, döntő többségben a kulturális /4.8oo fő/, valamint a szociális és egészségügyi intézményeknél /3.7oo fő/. A betöltetlen állások száma 1961. év végén 8.o68 fő volt /2,5 %/ az előző évi 8.57o fővel /2,7 %/ szemben.

Az igazgatási szervek létszáma kereken 6oo fővel haladta meg az előirányzatot, amelyből 5oo fő a tanácsi igazgatási szervezetre jut. A járási művelődési osztályok felállitása /7oo fő/ és az anyakönyvi feladatok átvétele /16o fő/, valamint a terv- és mezőgazdasági osztályok megerősitése együttesen 1.ooo fő létszámemelést tett szükségessé, ugyanakkor az adóapparátus létszámának további csökkentése, a községi mezőgazdasági felügyelői állások törlése, valamint az enyingi és a jászberényi járások megszüntetése következtében 5oo fő létszámmegtakaritás volt elérhető. A központi szerveknél a kisebb létszámemelkedést elsősorban a távlati tervkészitéssel kapcsolatos feladatok, a nemzetközi együttmüködés és a diplomáciai kapcsolatok kibővitése indokolta.

Az időszaki főfoglalkozásuak engedélyezett évi átlaglétszáma kereken 14.3oo fő volt az előirányzott 13.9oo fővel szemben és 3oo fővel haladta meg az előző évit.

Az 1961. évi költségvetés az állományba tartozó dolgozók bérére 6.318 millió forintot, az egyéb bérekre 739 millió forintot, összesen 7.o57 millió

forintot irányzott elő. A tényleges felhasználás 6.151 millió forint /97,4 %/, illetőleg 701 millió forint /94,8 %/, együttesen 6.852 millió forint /97,1 %/ volt. Az alacsonyabb felhasználást a betöltetlen állások és az a körülmény indokolta, hogy a költségvetésben előirányzott 2 %-os bérfejlesztésből az év folyamán közel 60 millió forint zárolásra került. Az 1961. év folyamán a költségvetési szerveknél béremelés nem volt. Az egy főre jutó tényleges átlagbér az 1960. évi 1.541 forintról, 1.601 forintra - 3,9 %-kal - emelkedett. Az átlagbér növekedésből 2,7 % az 1960. évi bérintézkedések éves kihatása, 1 % a szolgálati idő emelkedéséből származó autómatikus béremelkedés és a soronkivüli előléptetés, 0,2 % pedig a különböző szakképesitések megszerzése és egyéb cimen történő munkakörváltozások következménye.

A költségvetési szervek müködési bevételeinek összege 1.830 millió forint volt, ami az előirányzatnál 12 %-kal több. Az emelkedés nagyrészt a gyermekjóléti intézmények téritési dijainak rendezésével, továbbá egyes területeken /pl. növényvédő állomások/ a szolgáltatások tervének tulteljesitésével függ össze. Számottevő a különböző eszközök selejtezéséből származó bevételi többlet is. A bevételeket növelte még az a körülmény, hogy az intézmények nagyobb gondot forditottak az előző évekből származó követeléseik rendezésére. Az 1961. év végén a bevételi hátralék összege 125 millió forintot tett ki, amelynek egy része különböző okok miatt behajthatatlanná vált, ezért azok törlése iránt jogszabályi uton kell intézkedni.

x x x

A rend- és jogbiztonsági feladatokra felhasznált kiadások összege 3.462 millió forint volt, az előirányzat 94,8 %-a. Az alacsonyabb teljesités az évközben végrehajtott átszervezésekkel, a részleges termelői árrendezéssel, részben pedig - főként a rendészeti szerveknél, továbbá az ügyészségeknél - a szervezett létszámhelyek tervezettnél lassubb ütemü betöltésével függ össze. A védelmi kiadások 3,563 millió forint összege az előirányzatot 5,5 %-kal haladja meg. A többlet a technikai ellátottság javitását

és a haditechnikai szinvonal korszerüsitését, a hadsereg védelmi képességeinek fokozását szolgálta.

IV.

A tanácsok gazdálkodása

A tanácsok és végrehajtó bizottságaik, valamint a szakigazgatási szerveik gazdasági irányitó tevékenysége az 1961. évi költségvetés végrehajtása során az elmult évekhez képest tovább fejlődött. A vállalatok és költségvetési szervek feladatainak meghatározásánál és teljesitésének ellenőrzésénél következetesebben vették igénybe az állandó bizottságok munkáját. Előbbrelépés történt a társadalmi tulajdon védelmének megszilárditása terén is, nagy jelentőségü volt itt a költségvetési szervek állóeszközei ujraértékelésének elvégzése, mert ez a vagyoni helyzet felett való jobb áttekintés mellett lehetővé tette a vagyonkezelés multban fennálló hiányosságai nagy részének megszüntetését is.

A tanácsok 1961. évi költségvetésének végrehajtása a következő:

B e v é t e l e k

Megnevezés	1961. évi előirányzat	1961. évi teljesités
	millió forintban	
Vállalatok befizetései	2.099	1.890
Költségvetési szervek bevételei	852	974
Adórészesedés:		
Együttesen kezelt adók	1.650	1.407
Magánosok forgalmi adói	150	169
Tanácsi vállalatok forgalmi és illetményadói	996	1.199
Kisipari szövetkezetek adói	1.702	1.909
Földmüvesszövetkezetek adói	240	266
Beruházások fedezete	1.383	1.719
Állami hozzájárulás	3.416	3.672
Egyéb[x/]	.	248
Összesen	12.488	13.453

x/ Az 1960. évi többletbevételből képzett költségvetési tartalék.

K i a d á s o k

Megnevezés	1961. évi előirányzat	1961. évi teljesités
	millió forintban	
Vállalati kiadások	9oo	959
Beruházások	1.383	1.719
Költségvetési szervek kiadásai:		
Gazdasági kiadások	1.471	1.6o6
Szociális és egészségügyi kiadások	3.365	3.37o
Kulturális kiadások	3.945	3.978
Igazgatási kiadások	1.374	1.349
Rend- és jogbiztonsági kiadások	5o	44
Összesen	12.488	13.o25

A tanácsok az 1961. évi bevételi terveiket általában teljesitették. A bevételek belső összetétele mind az előirányzathoz, mind az előző évihez képest tovább változott. Csökkent a mezőgazdasági lakosság együttesen kezelt adóinak sulya, jelentősen növekedett a vállalati és szövetkezeti adókból származó bevétel aránya.

A tanácsok 1961. évi bevételei a kiadásokat 428 millió forinttal haladták meg, amelyből - mint ténylegesen elért bevételi többletet - 125 millió forintot az 1962. évben a jóváhagyott előirányzataikon tulmenően költségvetési feladataik jobb megoldására fordithatnak.

A tanácsok költségvetésében előirányzott 2.o99 millió forint nyereségbevétel a termelői árakban bekövetkezett változások következtében 1.897 millio forintra csökkent. A forgalmi adóbevétel egyidejü növelése a nyereségkiesést nagyrészt ellensulyozta. A nyereségelőirányzatot - Szabolcs és Szolnok megye, továbbá Miskolc megyei jogu város kivételével - a tanácsok teljesitették, sőt összességében lényeges többletnyereséget értek el, s e cimen 2o9 millió forintot bocsátottak a központi költségvetés rendelkezésére. A vállalatok a többleteredményből vállalatfejlesztési alapra 45 millió forintot, nyereségrészesedésre 144 millió forintot tartottak vissza.

A tanácsi iparvállalatok 1961. évi termelése az előző évit 1o,9 %-kal meghaladta. A többlet a tervezetthez képest 4,2 % volt. A tulteljesités nagy része a szolgáltatásoknál és az exporttevékenységnél jelentkezik. Számottevő volt a többlettermelés az épitőanyagiparban, a ruházati iparban és az élelmiszeriparban. A költségszint az 196o. évihez képest o,7 %-kal - összehasonlitható árakon számitva 1,9 %-kal -, a tervezetthez képest pedig o,2 %-kal csökkent. A tanácsi iparvállalatok nyeresége 986 millió forint volt.

A tanácsi ipar egyik alapvető problémája, hogy a lakosság részéről felmerülő javitási, szolgáltatási igényeket a szükségletnek megfelelő mértékben nem elégiti ki. Ebben többek között közrejátszik az a körülmény is, hogy a javitó-szolgáltató tevékenység kevésbé jövedelmező. Az igények kielégitése érdekében tehát szükség van a javitó-szolgáltató tevékenység fokozottabb anyagi ösztönzésére.

Ugyancsak a lakosság részéről felmerülő igények jobb kielégitését célozzák a tanácsok által összeállitásra kerülő helyi iparpolitikai tervek, melyek keretében a tanácsi, szövetkezeti és a magánkisipari tevékenység kerül összehangolásra.

Az épitőipar termelési tervét 2,9 %-kal teljesitette tul. Az önköltség a tervhez viszonyitva o,1 %-kal csökkent. Ezen belül a bérköltségek csökkenése 2 %-os volt, mig az anyagköltségeknél főleg az igényesebb munkák arányának növekedése miatt 2,1 %-os többlet mutatkozott.

A közlekedési vállalatok terve 1o5,5 %-ra teljesült. A költségszint a tervezetthez viszonyitva o,2 %-kal csökkent. A dijbevételek ebben az évben sem fedezték a közlekedési vállalatok fenntartási költségeit, ezért a vállalatok támogatására a költségvetés az 1961. évben 294 millió forintot forditott.

A szállitási igények Budapesten és vidéken egyaránt növekedtek. A tömegközlekedés lebonyolitásának gyorsitását segitette elő a főváros területén - az

eddig ismert járműtipusok beszerzése és korszerüsitése mellett - a csuklós járművek üzembeállitása. A vidéki vállalatok járműparkja részben a Fővárostól átvett használt, továbbá beruházásból beszerzett uj járművekkel gyarapodott.

A kereskedelem árbevételi tervét 99,8 %-ra teljesitette, az áruforgalom az 196o. évhez viszonyitva némi emelkedést mutat. Az áruforgalom alakulása szakmánként eltérő: lényegesen emelkedett az élelmiszerkereskedelem, kisebb mértékben a vendéglátóipar áruforgalma. Az iparcikk-kereskedelem /főként a ruházat és vegyesiparcikk/ teljesitése lényegesen lemaradt mind a tervtől, mind az előző évi forgalomtól.

A tanácsok 1961. évben elszámolt beruházási kiadásainak összege 1.719 millió forint volt, ami döntően a népgazdasági beruházási terv tartalékából évközben engedélyezett keretemelések és a minisztériumok keretátadásai folytán a tervezettnél 336 millió forinttal több. A kiadások mintegy 33 %-a szociális, egészségügyi és kulturális célokra, 5o %-a pedig lakásépitkezésekre jutott.

Hatvanban rendelőintézet és 7o ágyas kórház kezdte meg müködését. Elkészült a László kórház laboratóriuma, Mátraházán felépült a tbc. gyógyintézet lakótelepe, Szentesen 8 tantermes, Budaörsön 1o tantermes, a Főváros II.kerületében 12 tantermes, a XIII. kerületben 16 tantermes általános iskola létesült. Mátészalkán 14 tantermes, Ajkán 12 tantermes, a Főváros XVII.kerületében 12 tantermes középiskola és Békéscsabán 2oo férőhelyes nemzetiségi diákotthon épült. Az 1961. évben üzembehelyezték a békéscsabai vizmüvet, a fővárosi nagyfelszini vizkiviteli mü I. ütemét 1oo.ooo/m3/nap kapacitással.

A tanácsi költségvetési szervek kiadásai az 1961. évben 1o,3 milliárd forintot tettek ki. A főfeladatokra forditott kiadások arányai az 196o. évi teljesitéshez és az 1961. évi előirányzathoz képest csak jelentéktelen mértékben változtak. A kiadásokból a gazdasági feladatokra 15,5 %, a szociális

és egészségügyi ellátásra 32,6 %, kulturális célokra 38,5 %, a rend- és jogbiztonsági ágazatra o,4 %, az igazgatás szükségleteire pedig 13,o % jutott.

A szociális és egészségügyi kiadások 24,4 %-a, a kulturális célokat szolgáló kiadások 58,5 %-a a tanácsok költségvetésében került felhasználásra. A kiadások alakulását elsősorban a társadalombiztositási szolgáltatásokra jogosultak számának nagyarányu növekedésével összefüggő szükségletek kielégitése, továbbá az oktatási rendszer átszervezése, a gyakorlati oktatás továbbfejlesztése és a kulturális szinvonal növelésére irányuló társadalmi igények ellátása befolyásolta. A tanácsok költségvetésében az 1961. évben 52.351 kórházi ágy, 1.262 szülőotthoni ágy, 3.267 orvosi körzet fenntartásáról történt gondoskodás. A bölcsődék férőhelyeinek száma az év végére elérte a 18,7oo-at, a szociális otthonok és betegotthonok több mint 19.47o fő gondozott elhelyezésére nyujtottak lehetőséget. Tovább növekedett a dolgozók iskolái hallgatóinak száma. Népmüvelési és müvészeti célokra az év folyamán 279 millio forintot, az előző évinél 16,1 %-kal többet használtak fel.

A tanácsok gazdasági kiadásai főként a mezőgazdaság szocialista átszervezésével összefüggő egyes feladatok ellátására biztositottak lehetőséget. Jelentős támogatást kaptak a termelőszövetkezetek a mezőgazdasági szakmunkásképzéssel felmerülő költségeik fedezésére. Tovább javult a kommunális ellátás. Községeink, városaink külső formája kulturáltabb lett. A mintegy 3o millió négyzetméternyi járdaterület jelentős részét aszfalt- és kőburkolattal látták el. A tanácsi kezelésben lévő köz-és lakóépületek fenntartására az előző éveknél több erőforrás állt rendelkezésre. A közvilágitást már közel 34o.ooo lámpahely biztositja. Ebből az 1961.évben terven felül 22.ooo közvilágitási lámpa felállitása történt meg. A rendszeresen gondozott parkok területe meghaladja a 3o,ooo.ooo m2-t. A csatornázás és vizellátás fejlődését segitette a felujitásra, karbantartásra és a vizmütársulatok támogatására felhasznált előirányzat.

A tanácsok összes kiadásából 2,4 milliárd forint - a kiadások 23,1 %-a - a fővárosi tanács irányitása alá tartozó költségvetési intézményekre és szervekre jutott. A fővárosi tanács a rendelkezésre álló eszközöket eredményesen használta fel. Teljes felujitásban részesült 624 lakóépület. Az 1961. év során - többek között - felujitották a Bajcsy Zsilinszky utat, befejeződött a Bosnyák téri csarnok és piac létesitése. Javult az intézmények szociális és kulturális ellátottsága.

A tanácsok 1961. évben községfejlesztési feladatokra 1,3 milliárd forintot forditottak. Ebből 877 millió forintot beruházásra, 137 millió forintot felujitásra, a fennmaradó részt pedig beszerzésre, bankhitel visszafizetésre és egyéb célokra forditották.

A községfejlesztési alapok eszközeinek igénybevétele az 1961. évben főként a kommunális feladatoknál és a kulturális ellátás területén hatékonyan járult hozzá a tanácsok költségvetési feladatainak megvalósitásához. A tanácsok az 1961. évben a községfejlesztési alapokból kereken 226.ooo m utat, 1,o85.ooo m2 járdát épitettek, a villamoshálózatot 665.ooo m-rel bővitették; 127 község villamositására került sor, továbbá 37 közfürdő, 26 viztároló, 127 óvodai, 189 általános iskolai terem, 33 pedagóguslakás, 14 könyvtár és 169 müvelődési ház létesült.

Az 1961. év során a tanácsok igen eredményesen vették igénybe a lakosság társadalmi munkáját. Az elszámolt társadalmi munka értéke mintegy 195 millió forintot tett ki. A társadalmi munka szervezésében különösen jó eredményt ért el Fejér, Vas és Veszprém megye.

x x x

Az 1961. évi költségvetés végrehajtása eredményesen támasztotta alá a népgazdasági tervben kitüzött főbb gazdaságpolitikai célok megvalósitását. Az 1962. évi népgazdasági tervben és az állami költségvetésben megjelölt feladatok végrehajtása biztositja, hogy népgazdaságunk az év folyamán a második ötéves terv fő célkitüzéseivel összhangban tovább fejlődjön.

x x x

T ö r v é n y j a v a s l a t

a Magyar Népköztársaság 1961. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló jelentés jóváhagyásáról.

Az Országgyülés az 1961. évi költségvetés végrehajtásáról szóló jelentést

76.211,126.ooo /Hetvenhatmilliárd-kettőszáztizenegymillió-egyszázhuszonhatezer/ forint bevétellel,

75.735,249.ooo /Hetvenötmilliárd-hétszázharmincötmillió-kétszáznegyvenkilencezer/ forint kiadással és

475,877.ooo /Négyszázhetvenötmillió-nyolcszázhetvenhétezer/ forint bevételi többlettel jóváhagyja.

Budapest, 1962. május hó.

Ö S S Z E S I T É S E K

Az 1961. évi állami költségvetés végrehajtásának mérlege

/Ezer forintban/

Bevételek	Előirányzat	Teljesítés	Kiadások	Előirányzat	Teljesítés
Állami vállalatok befizetései			Felhalmozási kiadások		
Forgalmi és egyéb adók	13,825.838	15,388.892	Beruházások	18,983.258	17,223.926
Vállalati nyereségbefizetés 1/	34,766.704	31,036.311	Készletezés	380.000	195.066
Társadalombiztosítási járulék	4,368.300	4,271.519	Hosszu- és középlejáratu hitelek	5,900.000	5,243.402
Illetményadó	4,943.657	4,897.911			
Egyéb vállalati befizetés	489.180	578.326			
Előző évi nyereségbefizetés	3,918.000	4,806.895	Hitelfedezeti Alap	5,900.000	10,000.000
Szövetkezetek befizetései					
Forgalmi és jövedelemadó	1,695.000	2,107.671	Vállalatok pénzellátása	4,080.237	3,321.290
Illetményadó	378.000	386.520			
Társadalombiztosítási járulék	274.100	263.693			
Hitelvisszafizetés	450.000	512.311	Közületi kiadások		
			Gazdasági szervek és intézkedések kiadásai	4,413.700	4,446.031
Lakosság befizetései			Szociális és egészségügyi kiadások	13,746.996	13,793.340
Adó és illeték	3,885.000	4,253.610	Kulturális kiadások	6,951.522	6,801.218
Nyugdijjárulék	1,735.800	1,714.851	Védelmi kiadások	3,376.430	3,563.364
Hitelvisszafizetés	500.000	469.385	Rend- és jogbiztonsági kiadások	3,652.428	3,461.686
			Igazgatási kiadások	2,410.007	2,377.762
Költségvetési szervek befizetései					
Központi szervek	1,022.409	1,092.624			
Tanácsi szervek	851.584	974.109	Belföldi államkölcsönök visszafizetése	369.000	325.699
Társadalombiztosítási járulék	1,067.200	1,067.441			
Egyéb befizetések	1,816.700	2,389.057	Nemzetközi kötelezettségek	3,067.900	3,228.925
Bevételek főösszege	75,987.472	76,211.126			
Összesítés:			Költségvetési tartalék	840.000	. 2/
Bevételek főösszege	75,987.472	76,211.126			
Kiadások főösszege	75,724.472	75,735.249	Egyéb kiadások	1,652.994	1,753.540
Bevételi többlet	263.000	475.877	Kiadások főösszege	75,724.472	75,735.249

1/ Népgazdasági szinten összevont adatokat tartalmaz.

2/ A tartalék felhasználása az egyes jogcimek teljesitésében szerepel.

Az állami vállalatok költségvetési befizetései fejezetenként és jogcimenként

/Ezer forintban/

Megnevezés	Forgalmi és egyéb adók	Nyereségbefizetés	Illetményadó	Egyéb vállalati befizetés	Összesen
Minisztertanács és alárendelt szervei	2.856	39.713	5.514	13	48.096
Magyar Testnevelési és Sporthivatal	909	1.970	.	.	2.879
Magyar Tudományos Akadémia	619	7.269	2.659	775	11.322
Központi Statisztikai Hivatal	499	415	791	1.573	3.278
Belügyminisztérium	212.260	81.718	4.810	519	299.307
Honvédelmi Minisztérium	347	13.369	4.169	.	17.885
Pénzügyminisztérium	337.007	1,588.769	9.158	6.327	1,941.261
Igazságügyminisztérium	172	2.208	495	.	2.875
Kohó- és Gépipari Minisztérium	643.948	10,140.867	1,097.953	275.968	12,158.736
Nehézipari Minisztérium	3,966.291	4,460.539	837.492	122.894	9,387.216
Országos Földtani Főigazgatóság	486	37.612	9.581	1.150	48.829
Könnyüipari Minisztérium	5,951.879	3,515.609	528.622	9.972	10,006.082
Földmüvelésügyi Minisztérium	16.782	296.974	22.783	19.599	356.138
Állami Gazdaságok Főigazgatósága	- 568.557[1]	250.185	22.111	6.845	- 289.416
Országos Erdészeti Főigazgatóság	369.504	303.850	141.332	1.063	815.749
Belkereskedelmi Minisztérium	- 925.704[1]	802.731	32.058	2.389	- 88.526
Külkereskedelmi Minisztérium	1,053.798	459.350	3.458	3.034	1,519.640
Élelmezésügyi Minisztérium	4,544.560	2,064.927	200.663	5.969	6,816.119
Építésügyi Minisztérium	928.349	2,094.151	548.035	41.764	3,612.299
Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium	- 1,918.100[1]	3,490.143	851.564	32.426	2,456.033
Országos Vizügyi Főigazgatóság	- 1.969[1]	22.124	13.555	1.168	34.878
Müvelődésügyi Minisztérium	69.321	115.899	14.737	815	200.772
Egészségügyi Minisztérium	16.122	60.525	5.662	228	82.537
Helyi vállalatok befizetése a központi költségvetésbe	687.513	.	540.709	43.835	1,272.057
Helyi vállalatok befizetése a tanácsok költségvetésébe	.	1,890.114	.	.	1,890.114
Összesen	15,388.892	31,741.031	4,897.911	578.326	52,606.160
Le: dotáció	.	- 704.720	.	.	- 704.720
Együtt	15,388.892	31,036.311[2]	4,897.911	578.326	51,901.440[2]

1/ A vállalatok részére kifizetett árkiegészitás a forgalmi adó befizetést meghaladja.

2/ Ezen felül előző évi nyereség cimén 4,806.895 ezer Ft került befizetésre.

A népgazdasági beruházások és a beruházási hányad befizetések fejezetenként

/Ezer forintban/

Megnevezés	Beruházási keret	Beruházási hányad befizetés	Beruházás a költségvetésből
Minisztertanács és alárendelt szervei	132.600	2.200	130.400
Népköztársaság Ügyészsége	1.900	.	1.900
Magyar Testnevelési és Sporthivatal	11.100	1.000	10.100
Magyar Tudományos Akadémia	67.400	1.500	65.900
Országos Tervhivatal	2.700	.	2.700
Munkaügyi Minisztérium	36.900	.	36.900
Központi Statisztikai Hivatal	29.000	500	28.500
Külügyminisztérium	300	.	300
Belügyminisztérium	14.000	2.800	11.200
Pénzügyminisztérium	6,299.926[1/]	14.000	6,285.926[1/]
Igazságügyminisztérium	3.200	.	3.200
Kohó- és Gépipari Minisztérium	2,163.000	1,420.700	742.300
Nehézipari Minisztérium	5,909.900	2,341.400	3,568.500
Országos Földtani Főigazgatóság	32.500	19.100	13.400
Könnyűipari Minisztérium	728.100	452.900	275.200
Földmüvelésügyi Minisztérium	711.700	17.300	694.400
Állami Gazdaságok Főigazgatósága	857.300	1.800	855.500
Országos Erdészeti Főigazgatóság	297.500	55.500	242.000
Belkereskedelmi Minisztérium	157.800	82.200	75.600
Külkereskedelmi Minisztérium	14.000	5.700	8.300
Élelmezésügyi Minisztérium	442.300	296.400	145.900
Épitésügyi Minisztérium	1,058.200	251.600	806.600
Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium	2,269.000	1,275.300	993.700
Országos Vizügyi Főigazgatóság	329.000	16.000	313.000
Müvelődésügyi Minisztérium	118.200	12.000	106.200
Egészségügyi Minisztérium	89.100	2.300	86.800
Központi szervek összesen	21,776.626	6,272.200	15,504.426
Tanácsi szervek	2,249.400	529.900	1,719.500
Együtt	24,026.026	6,802.100	17,223.926

1/ Tartalmazza az 1960. évben müszakilag megvalósult, de pénzügyileg 1961. évben rendezett /pótkezelés/ beruházások összegét 5,630.784 ezer Ft-ot.

A központi és tanácsi költségvetési szervek kiadásai ágazatonként és alágazatonként

/Ezer forintban/

Megnevezés	Előirányzat			Teljesítés		
	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen
Gazdasági szervek és intézkedések						
Ipar	19.743	.	19.743	18.072	.	18.072
Építőipar	48.335	.	48.335	48.963	.	48.963
Mező- és erdőgazdaság	587.649 1/	262.567	850.216	466.545	326.292	792.837
Közlekedés és hirközlés	1,480.190	440.054	1,920.244	1,517.919	534.557	2,052.476
Kereskedelem	45.937	.	45.937	43.099	.	43.099
Egyéb gazdasági tevékenység	233.125	133.743	366.868	225.989	91.058	317.047
Község- és városgazdálkodás	.	548.759	548.759	.	559.835	559.835
Vizgazdálkodás	527.824	85.774	613.598	520.013	93.689	613.702
Gazdasági szervek és intézkedések összesen	2,942.803	1,470.897	4,413.700	2,840.600	1,605.431	4,446.031
Szociális és egészségügyi ágazat						
Kórházak és egyéb fekvőbeteg intézmények	399.902	1,623.595	2,023.497	371.847	1,659.481	2,031.328
Klinikák	400.006	.	400.006	403.837	.	403.837
Járóbetegellátás	29.336	795.830	825.166	28.459	789.422	817.881
Anya-, csecsemő- és gyermekvédelem	184.631	492.720	677.351	166.050	471.771	637.821
Közegészségügy és járványügy	56.824	110.439	167.263	57.587	101.856	159.443
Egyéb egészségügyi intézmények	131.750	.	131.750	147.299	.	147.299
Egészségügyi célok	155.187 1/	.	155.187	62.790	.	62.790
Egészségügyi ellátás összesen	1,357.636	3,022.584	4,380.220	1,237.869	3,022.530	4,260.399
Szociális feladatok	23.777	70.003	93.780	22.783	71.490	94.273
Szociális otthonok	21.352	260.834	282.186	20.499	264.203	284.702
Üdültetés	230.665	11.965	242.630	232.689	12.149	244.838
Munkavállalók családvédelme	1,291.450	.	1,291.450	1,241.993	.	1,241.993
Munkavállalók készpénzsegélye	1,873.580	.	1,873.580	1,913.311	.	1,913.311
Munkavállalók gyógyszerellátása	1,043.150	.	1,043.150	1,070.530	.	1,070.530
Nyug- és egyéb ellátás	4,540.000	.	4,540.000	4,683.294	.	4,683.294
Szociális gondoskodás összesen	9,023.974	342.802	9,366.776	9,185.099	347.842	9,532.941
Szociális és egészségügyi ágazat összesen	10,381.610	3,365.386	13,746.996	10,422.968	3,370.372	13,793.340
Kulturális ágazat						
Óvodák	108.358 1/	533.662	642.020	93.362	522.169	615.531
Alsófoku oktatás	87.201 1/	2,251.502	2,338.703	13.767	2,291.228	2,304.995
Nevelő otthonok	50.180	223.960	274.140	48.738	227.713	276.451
Ipari tanulók oktatása	574.881	16.598	591.479	546.120	12.841	558.961
Középfoku oktatás	319.432	515.323	834.755	311.316	512.025	823.341
Felsőfoku oktatás	733.851	.	733.851	725.072	.	725.072
Tanfolyamok	151.064	58.303	209.367	133.364	49.525	182.889
Oktatás összesen	2,024.967	3,599.348	5,624.315	1,871.739	3,615.501	5,487.240
Népmüvelési intézmények és feladatok	369.255	183.004	552.259	375.369	196.248	571.617
Müvészeti intézmények és feladatok	104.912	66.973	171.885	111.465	82.240	193.705
Tudományos intézetek és feladatok	205.207	.	205.207	198.716	.	198.716
Sportlétesitmények és feladatok	106.359	22.678	129.037	106.123	24.671	130.794
Kulturális céltámogatás	195.575	73.244	268.819	160.086	59.060	219.146
Népmüvelési és egyéb kulturális feladatok összesen	981.308	345.899	1,327.207	951.759	362.219	1,313.978
Kulturális ágazat összesen	3,006.275	3,945.247	6,951.522	2,823.498	3,977.720	6,801.218
Védelmi ágazat	3,376.430	.	3,376.430	3,563.364	.	3,563.364
Rend és jogbiztonsági ágazat						
Jogbiztonság	244.297	.	244.297	240.727	.	240.727
Rendbiztonság	29.575	50.304	79.879	29.495	43.727	73.222
Rendészet	3,328.252	.	3,328.252	3,147.737	.	3,147.737
Rend- és jogbiztonsági ágazat összesen	3,602.124	50.304	3,652.428	3,417.959	43.727	3,461.686
Igazgatási ágazat	1,036.553	1,373.454	2,410.007	1,028.385	1,349.377	2,377.762
Együtt	24,345.795	10,205.288	34,551.083	24,096.774	10,346.627	34,443.401

1/ A központnál fejlesztés és egyéb cimen tartalékként előirányzott összeg évközben a tanácsokhoz került lebontásra.

A központi és tanácsi költségvetési szervek létszáma fejezetenként és ágazatonként

Megnevezés	Gazdasági	Szociális és egészségügyi	Kulturális	Rend- és jogbiztonsági	Igazgatási	Összesen
	á g a z a t					
	tényleges létszáma /fő/					
Országgyűlés és Népköztársaság Elnöki Tanácsa	.	.	.	.	151	151
Minisztertanács és alárendelt szervei	3.054	28	3.4o6	.	1.248	7.736
Népköztársaság Ügyészsége	.	.	.	1.953	.	1.953
Magyar Testnevelési és Sporthivatal	.	.	512	.	117	629
Magyar Tudományos Akadémia	.	.	2.161	.	181	2.342
Országos Tervhivatal	192	.	.	.	789	981
Munkaügyi Minisztérium	.	.	7.364	.	263	7.627
Központi Statisztikai Hivatal	281	.	1o9	.	2.o96	2.486
Külügyminisztérium	.	.	19	.	1.oo2	1.o21
Pénzügyminisztérium	16	.	11o	.	638	764
Igazságügyminisztérium	.	.	.	5.138	229	5.367
Kohó- és Gépipari Minisztérium	.	38	1.131	.	583	1.752
Nehézipari Minisztérium	.	25	995	.	687	1.7o7
Országos Földtani Főigazgatóság	462	.	.	.	56	518
Könnyűipari Minisztérium	97	.	524	.	634	1.255
Földmüvelésügyi Minisztérium	2.958	.	4.913	.	487	8.358
Állami Gazdaságok Főigazgatósága	1.197	.	2o	.	145	1.362
Országos Erdészeti Főigazgatóság	326	.	27	.	198	551
Belkereskedelmi Minisztérium	2o7	.	328	.	431	966
Külkereskedelmi Minisztérium	168	.	1	834	8o7	1.81o
Élelmezésügyi Minisztérium	183	.	469	.	719	1.371
Épitésügyi Minisztérium	72	.	3o8	.	7oo	1.o8o
Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium	129	1.636	969	.	712	3.446
Országos Vizügyi Főigazgatóság	21o	.	.	.	248	458
Müvelődésügyi Minisztérium	.	4o	12.176	.	673	12.889
Egészségügyi Minisztérium	.	16.443	2.855	.	344	19.642
Szakszervezeti Társadalombiztositási Központ	.	.	.	.	3.567	3.567
Vasutas Társadalombiztositás	.	.	.	.	75	75
Üdültetés	.	1.892	.	.	94	1.986
Nyug- és egyéb ellátás	.	.	.	.	328	328
Központi szervek összesen	9.552	2o.1o2	38.397	7.925	18.2o2	94.178
Tanácsi szervek	8.661	66.341	1o1.818	.	4o.5o8	217.328
Együtt	18.213	86.443	14o.215	7.925	58.71o	311.5a6

A központi és tanácsi költségvetési szervek létszáma és béralapja fejezetenként

Megnevezés	Állandó	Időszaki		Állományba tartozók bére		Egyéb bérek	
	alkalmazottak tényleges létszáma						
	összesen	összesen	ebből igazgatási	összesen	ebből igazgatási	összesen	ebből igazgatási
	/fő/			/ezer forintban/			
Országgyülés és Népköztársaság Elnöki Tanácsa	151	1	1	3.341	3.341	7.53o	7.53o
Minisztertanács és alárendelt szervei	7.736	398	1	179.71o	34.371	33.o88	1.248
Népköztársaság Ügyésszége	1.953	1	.	44.946	.	1.414	.
Magyar Testnevelési és Sporthivatal	629	177	.	15.324	2.999	586	1o3
Magyar Tudományos Akadémia	2.342	36	7	63.924	4.746	23.246	5.472
Országos Tervhivatal	981	7	3	28.826	23.569	2.425	1.39o
Munkaügyi Minisztérium	7.627	85	1o	159.226	7.243	9.135	26
Központi Statisztikai Hivatal	2.486	838	836	66.6o4	58.996	16.o45	15.377
Külügyminisztérium	1.o21	1	1	48.9o4	48.618	819	8oo
Pénzügyminisztérium	764	11	6	2o.795	17.8o5	551	181
Igazságügyminisztérium	5.367	19	3	1o7.266	6.o21	12.36o	129
Kohó- és Gépipari Minisztérium	1.752	43	9	4o.355	16.657	6.982	33o
Nehézipari Minisztérium	1.7o7	16	.	44.836	21.o92	3.886	46o
Országos Földtani Főigazgatóság	518	68	.	13.842	1.666	2o3	5o
Könnyüipari Minisztérium	1.255	19	2	3o.87o	16.845	3.5o2	579
Földmüvelésügyi Minisztérium	8.358	2.524	5	221.327	14.472	34.464	67
Állami Gazdaságok Főigazgatósága	1.362	414	.	31.923	4.166	1.o4o	53
Országos Erdészeti Főigazgatóság	551	116	1	16.oo4	5.891	1.678	26
Belkereskedelmi Minisztérium	966	12	3	24.o25	1o.742	1.951	274
Külkereskedelmi Minisztérium	1.81o	227	225	62.274	4o.62o	1.274	71
Élelmezésügyi Minisztérium	1.371	19	9	35.o47	19.777	1.186	1o4
Épitésügyi Minisztérium	1.o8o	18	7	29.55o	2o.963	41o	12o
Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium	3.446	79	5	71.758	2o.941	16.993	2o
Országos Vizügyi Főigazgatóság	458	121	5	13.947	7.313	2.o63	61
Müvelődésügyi Minisztérium	12.889	3o9	12	291.553	17.7o5	19.592	166
Egészségügyi Minisztérium	19.642	284	4	385.449	9.251	23.9o6	252
Szakszervezeti Társadalombiztositási Központ	3.567	1o	1o	62.57o	62.511	662	6o4
Vasutas Társadalombiztositás	75	.	.	1.43o	1.43o	6	6
Üdültetés	1.986	874	8	4o.999	2.535	1.325	6
Nyug- és egyéb ellátás	328	18	18	6.284	6.284	56	56
Központi szervek összesen	94.178	6.745	1.191	2,162.9o9	5o8.57o	228.378	35.561
Tanácsi szervek	217.328	6.342	258	3,988.o19	812.571	472.294	14.199
Együtt	311.5o6	13.o87	1.449	6,15o.928	1,321.141	7oo.672	49.76o

A főváros, megyék, megyei jogu városok bevételei főbb jogcimenként

/Ezer forintban/

Megnevezés	Vállalatok nyereségbefizetése	Müködési bevételek	Szabályozó bevételek	Összesen
Budapest főváros	859.033	212.599	2,4o8.524	3,48o.156
Baranya megye	4o.631	25.967	3oo.672	367.27o
Bács-Kiskun megye	73.86o	5o.688	471.558	596.1o6
Békés megye	44.84o	47.688	43o.5o7	523.o35
Borsod-Abauj-Zemplén megye	41.5o9	46.434	571.995	659.938
Csongrád megye	41.3o4	28.746	337.915	4o7.965
Fejér megye	42.536	37.o77	473.175	552.788
Győr-Sopron megye	64.512	4o.569	427.o46	532.127
Hajdu-Bihar megye	34.o61	33.4o6	355.288	422.755
Heves megye	41.393	28.836	323.584	393.813
Komárom megye	44.549	24.247	315.83o	384.626
Nógrád megye	24.57o	21.199	265.452	311.221
Pest megye	99.318	61.655	517.967	678.94o
Somogy megye	36.427	45.366	366.418	448.211
Szabolcs-Szatmár megye	31.527	38.o92	51o.549	58o.168
Szolnok megye	37.419	48.912	462.517	548.848
Tolna megye	18.851	3o.o13	287.774	336.638
Vas megye	47.349	28.789	355.877	432.o15
Veszprém megye	52.392	39.322	465.116	556.83o
Zala megye	4o.588	19.798	28o.771	341.157
Debrecen megyei jogu város	4o.o9o	24.385	13o.892	195.367
Miskolc megyei jogu város	53.865	13.231	182.225	249.321
Pécs megyei jogu város	39.355	14.oo8	188.835	242.198
Szeged megyei jogu város	4o.135	13.o82	158.6o5	211.822
Együtt	1,89o.114	974.1o9	1o,589.o92[1/]	13,453.315

1/ Ebből adórészesedés 4,949.363 ezer Ft, állami hozzájárulás 3,671.837 ezer Ft, beruházások fedezete 1,719.5oo ezer Ft, az 196o. évi többletbevételből képzett költségvetési tartalék pénzfedezete 248.392 ezer Ft.

A főváros, megyék, megyei jogu városok kiadásai főbb jogcimenként

/Ezer forintban/

Megnevezés	Vállalati kiadások	Beruházások	Költségvetési szervek kiadása	Összesen
Budapest főváros	657.654	391.6oo	2,385.o46	3,434.3oo
Baranya megye	3.722	32.2oo	319.574	355.496
Bács-Kiskun megye	13.322	51.7oo	5o8.525	573.547
Békés megye	4.863	49.4oo	452.614	5o6.877
Borsod-Abauj-Zemplén megye	9.131	1oo.5oo	546.815	656.446
Csongrád megye	9.992	48.5oo	329.o9o	387.582
Fejér megye	22.133	157.4oo	351.546	531.o79
Győr-Sopron megye	47.394	43.3oo	422.129	512.823
Hajdu-Bihar megye	3.727	41.3oo	359.98o	4o5.oo7
Heves megye	7.581	47.1oo	32o.2o8	374.889
Komárom megye	8.581	76.5oo	279.135	364.216
Nógrád megye	5.279	43.1oo	253.814	3o2.193
Pest megye	1o.96o	57.3oo	577.639	645.899
Somogy megye	12.367	46.1oo	363.339	421.8o6
Szabolcs-Szatmár megye	7.2o1	69.5oo	486.963	563.664
Szolnok megye	6.839	55.6oo	467.6o9	53o.o48
Tolna megye	3.5o5	27.ooo	29o.123	32o.628
Vas megye	16.683	44.1oo	349.535	41o.318
Veszprém megye	1o.619	81.7oo	437.749	53o.o68
Zala megye	5.4o9	46.1oo	27o.764	322.273
Debrecen megyei jogu város	21.737	25.2oo	143.763	19o.7oo
Miskolc megyei jogu város	26.976	74.8oo	145.557	247.333
Pécs megyei jogu város	25.oo4	68.5oo	138.557	232.o61
Szeged megyei jogu város	17.953	41.ooo	146.553	2o5.5o6
Együtt	958.632	1,719.5oo	1o,346.627	13,o24.759

A főváros, megyék, megyei jogu városok létszáma és béralapja megyénként

Megnevezés	Állandó alkalmazottak tényleges létszáma		Időszaki – alkalmazottak tényleges létszáma		Állományba tartozók bére		Egyéb bérek	
	összesen	ebből igazgatási	összesen	ebből igazgatási	összesen	ebből igazgatási	összesen	ebből igazgatási
	/fő/				/ezer forintban/			
Budapest főváros	44.54o	4.248	732	81	8o7.141	94.79o	134.769	1.1o6
Baranya megye	6.817	1.917	184	3	126.o99	37.395	13.959	1.oo2
Bács-Kiskun megye	11.482	2.425	262	15	212.179	47.o75	22.486	751
Békés megye	9.917	1.914	436	9	18o.724	37.116	18.227	391
Borsod-Abauj-Zemplén megye	12.433	2.871	211	1	225.151	55.456	23.996	1.1o9
Csongrád megye	7.3o8	1.441	18o	6	133.925	28.239	13.585	246
Fejér megye	7.558	1.43o	186	9	138.492	29.323	14.881	313
Győr-Sopron megye	9.2o5	1.673	412	12	168.145	33.575	17.155	524
Hajdu-Bihar megye	8.266	1.665	227	9	145.433	32.o83	18.673	431
Heves megye	6.573	1.499	123	6	119.516	29.739	14.2o4	66o
Komárom megye	6.467	1.o67	289	7	116.oo7	21.277	12.188	292
Nógrád megye	5.357	1.236	284	5	1oo.349	25.155	1o.88o	457
Pest megye	13.934	2.928	394	18	257.425	56.281	23.4o4	766
Somogy megye	7.596	2.o28	339	8	145.582	39.69o	15.278	833
Szabolcs-Szatmár megye	11.373	2.498	222	4	2o5.o47	48.129	19.984	738
Szolnok megye	9.688	1.88o	619	17	182.245	37.9o7	2o.325	672
Tolna megye	6.173	1.386	234	6	113.854	26.867	8.697	231
Vas megye	7.23o	1.5o3	129	3	136.248	3o.619	13.144	1.o96
Veszprém megye	9.o33	2.o61	437	27	173.959	41.842	16.678	79o
Zala megye	5.8o1	1.637	235	2	11o.5o2	32.435	1o.24o	1.o53
Debrecen megyei jogu város	2.615	316	1o8	3	48.36o	7.1o4	5.393	2oo
Miskolc megyei jogu város	2.786	327	35	6	49.761	7.666	7.785	226
Pécs megyei jogu város	2.572	296	18	1	46.132	6.74o	8.o56	15o
Szeged megyei jogu város	2.6o4	262	46		45.743	6.o68	8.3o7	162
Együtt	217.328	4o.5o8	6.342	258	3,988.o19	812.571	472.294	14.199

A Községfejlesztési Alap bevételei és kiadásai

/Ezer forintban/

Bevételek	Teljesítés	Kiadások	Teljesítés
Lakosság hozzájárulása	398.881	Beruházás	877.137
Szövetkezetek hozzájárulása	51.6o4	Felujitás	136.59o
Állami hozzájárulás	363.966	Beszerzés	37.o82
Müködési /egyéb/ bevétel	3o8.871	Bankhitel visszafizetés	53.292
Bankhitel	66.219	Müködési /egyéb/ kiadás	7o.o13
Pénzmaradvány	641.197	Állami beruházáshoz hozzájárulás	93.o57
Összesen	1,83o.738	Tartalék	563.567
		Összesen	1,83o.738
Társadalmi munka értéke	194.787	Társadalmi munka értéke	194.787
Helyi anyag értéke	44.759	Helyi anyag értéke	44.759
Együtt	2,o7o.284	Együtt	2,o7o.284

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
Jelentés az 1961. évi állami költségvetés végrehajtásáról	3
Törvényjavaslat a Magyar Népköztársaság 1961. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló jelentés jóváhagyásáról	43
Az 1961. évi állami költségvetés végrehajtásának mérlege	47
Az állami vállalatok költségvetési befizetései fejezetenként és jogcimenként	49
A népgazdasági beruházások és a beruházási hányad befizetések fejezetenként	51
A központi és tanácsi költségvetési szervek kiadásai ágazatonként és alágazatonként	53
A központi és tanácsi költségvetési szervek létszáma fejezetenként és ágazatonként	55
A központi és tanácsi költségvetési szervek letszama es béralapja fejezetenként	57
A főváros, megyék, megyei jogu városok bevételei főbb jogcimenként	59
A főváros, megyék, megyei jogu városok kiadásai főbb jogcimenként	61
A főváros, megyék, megyei jogu városok létszáma és béralapja megyénként	63
A Kozségfejlesztési Alap bevételei és kiadásai	65

o.o.o